

DURICH HUSZEIN HILMI

BUDAI FÖMUFTI

ISZLÁM VALLÁSTÖRTÉNELMI TÜKÖR

ÍRTA:
DURICH HUSZEIN HILMI

BUDAI FŐMUFTI

BUDAPEST, 1935

Felelős kiadó: Durich Huszein Hilmi.

PALLAS IROD. ÉS NYOMDAI E.T., Budapest, V., Honvéd-u. 10.
(Felelős: Tiringer Károly igazgató.) — Távbeszélő: 20-5-67, 20-5-68, 20-5-69.

Előszó.

Ez a szerény kis könyvecském a mohammedán vallás kialakulásának és történetének compendium-szerű ismertetését kívánja nyújtani a keresztény magyar közönség számára. Vegyék olyan jóindulattal a kezükbe, mint amilyen szeretettel azt én írtam. Az egy igaz Istenben való hit magasztos ereje egyesítsen minden mohammedánt és keresztényt megértésben, egymás iránt érzett megbecsülésben, tiszteletben és szeretetben. Ez a Korán rendelése, ez Krisztus parancsa. A keresztet épp úgy, miként a félholdat, Isten fénylő napsugara ragyogja be, a harangok érces zúgása ép oly fenséges, lélekbeható, mint a müezzinnek a karcsú minarékről messzehangzó, imárahívó éneke.

A kereszt és félhold: jelképek, a harangzúgás és ezen (a müezzin hívása): lélekhívogató muzsika. Ezek nem lehetnek válaszfalak azok között, akik hiszik, szeretik és buzgó lélekkel imádják az Istent, akik ápolják szívükben a legnagyobb, mindent átfogó, örökértékű isteni adományt: a hitet és a Koránnal, vagy Bibliával kezükben az igazságnak életre vezető útját járva, követik a legfőbb parancsot: az egymás iránti felebaráti szeretetet.

Budapesten, 1935. évi június hó.

A szerző.

Bisznullahir-rahmanir-rahim!

„El hamdu lil-lahil-lezi halakal inszáne,
al-lemehul bejáne, Vesszálátu, vesszálámu alá
dze mi il emibijáihí ve ruszulihí, ve huszuszau
álá áhiri him ve enfuszihim Muhammedin,
ve alá szabihí ve álihi.”

Bevezetés.

A jóságos Isten ezt a világot, amelyben élünk, megteremtette, de annak vége is lesz és újra meg fog semmisülni. De az Isten egy más világot is teremtett, melybe halálunk után jutunk el. Ez a világ örökéletű, melynek neve *Áhíret*. Mi ezen a világon születtünk, élünk és meghalunk és halálunk után az Áhíretbe, a másvilágra jutunk. Minden, ami a világunkban található, az Isten által teremtett, épp úgy az állatok, mint az emberek is. Az ember sokban hasonlít az állathoz. Táplálkoznia, aludnia, ruházkodnia kell. Minden ember arra törekszik, hogy az élet fenntartásához szükségességeket megszerezze bárhonnan is, de abban különbözik az állattól, hogy meg tudja különböztetni a tulajdont és a személyére nézve ártalmas dolgoktól óvakodik. De az emberek ingerlékenyek és gyakran harcra kelnek egymással, sőt embertársukat meg is ölik. Ezért szükséges, hogy az emberek között rend teremtsék és megvonassanak azok a határok, amelyek minden egyén cselekvési szabadságát szabályozzák. Az embert meg kell ismertetni azzal, hogy mi a jó és mi a rossz. Erre a mi örökké ingadozó és átmenetnek alávetett világunkban a megélhetés szempontjából feltétlenül szükség van. Ennél még sokkal fontosabb, hogy lelkünk kiegyensúlyozott és nyugodt legyen és áhítózzék az „Áhíret” után, mely sohasem fog elmúlni. Mit kell tehát minden embernek tudnia a jóról és rosszról és mit kell cselekednie, hogy ezen és a más világon boldog lehessen! Ezt önmagától, annak ellenére, hogy eszes lény, sohasem fogja meg-

tudni. De a mindenható Isten jóságos és kegyelmes és igen jól tudja, hogy mire van minden teremtménynek szüksége és küldöttjei útján kinyilatkoztatta a világnak mindazt, ami az Ő akaratára és ami a világ üdvösségéhez vezet. Az Isten parancsainak és kinyilatkoztatásainak összessége, az ami által mindkét világon üdvünket elnyerhetjük, képezik a „*Dín-t*”, azaz a vallást. De csak az igazi hit útján érhetjük el üdvünket ezen és a másvilágon. Az igaz vallást „*Díni Hakk*” vagy „*Iszlam*”-nak nevezzük. Ezzel a névvel nevezzük meg azt a vallást, melyet az Isten utolsó küldötte: „Hazreti Múammed Szallálahu alejhi ve szellem” hirdetett.

A mondottakból kitűnik, hogy a vallás az emberiségnek a legfőbb szükséglete és már az emberiség fennállása óta mindenkor találkozhatunk nyomaival. „*Ádám alehisszalam*” atyánknak az Isten teremtése után megparancsolta a vallás alapételeit, mert arra utasította, hogy hinni és dolgozni kell. Megparancsolta az első embernek az Isten, hogy a vallás ezen alapfogalmait utódaival megtartassa és ezáltal megadta az első vallásoktatást. Az idők folyamán észlelhettük, hogy mindenkor, amikor az emberek vallási érzésükben ingadozni kezdtek, az Isten mindenkor elküldte küldöttjeit, hogy az embereket a vallásra oktassák és a helyes útra visszatereljék. Az Istennek a parancsai a világ fennállása óta alapjukban véve ugyanazok maradtak és az embernek üdvözülésben és mindkét világon bekövetkező igazságban való hite változatlanul fennmaradt, amit az Istenben és túlvilágban való hit és az Isten ítélőszékétől való félelem, a tiszta szív és alázatosság és lelki béke megismerésével érhetnek el. Az Isten parancsai ez irányban mindenkor változatlanok maradtak, azért bátran állíthatjuk, hogy a „*Dín*” az Isten kinyilatkoztatása mindenkor egy és ugyanaz. De változásnak voltak alávetve a vallás és az erkölcsök megnyilvánulásai. Változtak az emberi törvények, társadalmi szokások és életformák, melyek az embernek egymáshoz való viszonyát és társadalmi életét szabályozzák. Ezt nevezzük „*Seriát*” vallásnak. „*Seriát*” alatt azokat az isteni parancsokat értjük, melyek az emberek egymáshoz való viszonyára vonatkoznak, vagyis: az Isten iránt és az egymásközötti kötelességekre.

Tehát miért változik a „*Seriát*”? Tudjuk, hogy az ember születésekor nem olyan erős és nagy, mint később. A gyerme-

kekből ifjak, aztán aggok lesznek. Már a gyermeknek sem szabad az akaratát korlátok nélkül szabadon bocsátani és nevelni kell őt munkára. Már a gyermek lelkébe bele kell nevelni azt az érzést, hogy másnak kárt ne okozzon és ne támadjon másra illetlenül. A gyermeket oktatnunk kell arra, hogy alázkodjon meg és tisztelje szüleit és oktatóit. Amint az egyes embernek gyermekora, serdült kora és érett kora van, úgy az emberiségnek is ugyanilyen fejlődési korszakai észlelhetők. Az ősember nem volt olyan ügyes, értelmes, fejlett és eszes, mint a mai kor embere. Hogy fejlődhessék, az Isten olyan törvényeket szabott az embereknek, amelyek minden kornak a „Seriát”-jában vannak lefektetve. Az emberiség fejlődésében a „Seriát” is fejlődött és mindenkor olyanná vált, amilyen az emberiség boldogulása szempontjából szükséges. Minél inkább fejlődtek az emberek értelmileg, ugyanabban a mértékben fejlődtek az Istentől kinyilatkoztatott vallási törvények is. Amikor az emberiség az idők teljébe lépett, az Isten elküldte hozzánk „Mohammedet alejhisszelam”, aki az Ő utolsó küldöttje és akivel olyan törvényt nyilatkoztatott ki, mely ma minden nemzetnek és az egész jövőendő emberiségnek törvényül szolgálhat. Ezért a mi Prófétánk által hirdetett „Seriát” magában foglalja az összes törvényeket és a mi Prófétánk valamennyi prófétának művét megkoronázta. Újabb „Seriát” vagy újabb Próféta a világ végéig már nem jövend el.

„Pejgamberek” (A Próféták).

Az Isten minden törvényét, amint már az előbb mondtuk, küldöttjei útján nyilatkoztatta ki az embereknek. Az Istennek választottjai, akikkel a „Dín”-t az emberekkel közölte, „Pehgambereknek”, „Embija”, „Ruszul”, „Nebijj Reszul”-nek nevezzük. Minden próféta korának a legfennköltebb és legképzettebb embere volt. Minden próféta aranszívú és gyémánttisztá lelkű, tökéletes ember volt. Egy prófétától sem származhatott semmi rossz, de főleg semmi a hittel és igazsággal ellenkező. Minden próféta népének jótévője volt és csodáival, irgalmával, gyógyította az emberek testi és lelki bajait. A próféta soha nem kereste az emberek elismerését, vagy háláját és munka-

jáért az emberektől nem várt semmit. A próféták a világ leg-tiszteletreméltóbb egyénei „szalavatulláhi ve szalamuhu alá nebijjina ve alejhim edzmein”. A próféták száma igen nagy és pontosan meg nem állapítható, mégis biztonsággal mondhatjuk a százezret.

Magyarázat: A próféták néhány kiváló írástudók szerint 3 csoportba oszthatók. Az első az úgynevezett „ulul ázám”. Ezek közé tartozik a mi prófétánk: Mohammed alejhisszalam, Nuch (Noe), Ibrahim (Ábrahám), Muszá (Mózes) és Isza (Jézus) „szála vátul láhi ve szálámuhú alejhim”. A másik csoportba tartoznak, akiknek a „Melek”, „Dzebrail” (Angyalok) üzenetet hoztak, vagy akik az előző Seriáton változtattak, ezeket „Ruszul” (Ruszuloknak) hívják és a „Hadisz” szavai szerint számuk 313. A harmadik csoportba azok a próféták tartoznak, akikkel az Isten kinyilatkoztatását nem az angyalok közölték, de azt megálmodták. Az „Ilhámok”, vagyis az álomlátó próféták, vagy olyanok, akik a Seriátot változatlanul magyarázták és akiknek a neve „Nebijj Embiják” megkülönböztetésül fentebbiektől, akiket „Ruszul Embijáknak” hívunk. A Korán 25 prófétát nevezett meg. Ezek

Ádem (Ádám) alej hisszálám.

Az első próféta Ádám. Ő az első ember. Ő előtte a földön csak állatok és lelkek éltek, akiket „Dzinni”-nek neveztek és az utolsó időben „Melek” (az angyalok) egy része.

Magyarázat: Szellemeik azok a lények, akiket szemünk nem lát, kezünk nem érezhet, mert olyanok, mint a levegő és testetlenek. Ilyen lények: ami lelkünk, a „Melek”, „Dzinek”, stb.

Ádámot a jóságos Isten a földből teremtette. Már terem-tésekor felruházta mind azzal a tudással, amelyre a föld és a világi életben szüksége volt. Tudásával még azokat az angyalokat is felülmúlta, akik akkor a földet benépesítették. Ezért az Isten ezeket az angyalokat alája rendelte és megparancsolta, hogy őt tiszteljék és engedelmeskedjenek neki. Ezek kezdettől fogva teljesítették is Isten parancsát. Csak egy angyal „Sejtán” (Sátán) gögből ellenszegült Isten parancsának. Vakságában és gögijében elragadtatta magát azzal, hogy a

mindenható „Álláh”-al szembeszálljon. Ezért elveszítette Isten kegyelmét, aki elűzte a színe előtti angyalok sorából és Isten átkát vonta magára.

Magyarázat: Amikor az Isten fentebb említett angyalok előtt kinyilvánította szándékát, hogy az embert meg fogja teremteni és átadja neki a föld fölötti hatalmat, ezen igen elcsodálkoznak, mert ők tudták és előre látták, hogy az embernek számos testi szükséglete lesz és rossz tulajdonságok fognak lakozni benne. Tudták, hogy minden ember azon lesz, hogy az életszükségeit megszerezze és a vágyait kielégítse és ezért többi embertársával harcba fog keveredni. Tudták, hogy ember és ember között civakodásra és küzdelemre kerül a sor és hogy az emberek más gonoszságokat is fognak elkövetni. Amikor ezt előre látták, arról elmélkedtek, hogy miért is adta az Isten a föld fölötti uralmat az embernek, mert mikor ők uralkodtak és ők voltak a föld urai, ott csak jószág és megelégedettség uralkodott. Azért azt gondolták, hogy bölcsebb dolog volna, ha továbbra is ők uralkodnának a földön. De ebben tévedtek, mert a föld fölötti uralomra legalkalmasabbak azok, akiknek tudása a legtökéletesebb. Az Isten, amikor Ádámot megteremtette és tudással ajándékozta meg, az angyalokhoz kérdéseket intézett, amelyekre azok választ adni képtelenek voltak. Ádám viszont minden kérdésre megfelelt, miután Ádám nagyobb tudást tanúsított, mint az angyalok, Isten megparancsolta, hogy alávéssék magukat neki. Az angyalok valamennyien alá is vetették magukat a parancsnak, csak Sátán ellenkezett Isten parancsával, mert nézete szerint ő, aki a tűz szülötte, azé a tűzé, mely éltet és melegít, nagyobb, mint Ádám, aki földhöz van kötve. „Miért rendeljem alá magamat Ádámnak, mikor származásom és lényem közelebb áll Istenhez, mint az Övé.” Ezért az ellenkezésért kiesett Isten kegyéből és az Úr örök időkre elátkozta. Ezért Sátán gyűlölettel telt el Ádámmal és leszármazottjaival szemben és megfogadta, hogy minden eszközt fel fog használni arra, hogy őt és utódait a jótól eltérítse és bűnre csábítsa.

Oktatás: 1. Az ember azért él a földön, hogy Isten kegyelméből uralkodjék felette, ezért kötelessége, hogy ékesítse magát mindazokkal a szép épületes tulajdonságokkal, amelyek

Istentől megvannak és pedig tudással, ismeretekkel, tisztasággal, hűséggel, jószívűséggel, irgalommal, jósággal, adakozókészséggel, gyengék támogatásával, stb.

2. A bölcsesség a legnagyobb kincs, mely az ember legnagyobb ékessége és dicsősége. Az igazságos és a legbölcsebb mindenkor az élen áll és a többi embert vezeti. Ezért minden embernek kötelessége, hogy tudását bővítse és azon legyen, hogy minél inkább közelítse meg az Isten végtelen bölcsességét.

3. A tudást megbecsülni és a tudósokat tisztelni kell. Az angyaloknak, akik sohasem követhetnek el bűnt, meg kell hajolniuk az ember előtt, mert bár nem bűnöktől mentes, mégis tudásával felettük áll. Ezt maga az Isten nyilatkoztatta ki előttük.

4. A gőg és az irigység megvetendő és csúf tulajdonságok, amelyek az embernek szégyenére válnak és csak bajba keverhetik annál inkább, mert általuk elveszíti a mindenható Isten kegyelmét. Arra a sorsra jut általuk az ember, mint Sátán. Azért minden erőnkkel azon kell lennünk, hogy ezen bűnös hajlamok lelkünkől távol maradjanak, de ha már hatalmukba kerítettek volna bennünket, ki kell őket irtanunk. Senki se dicsőítse önmagát és mindenki minden erejével művelje a jót.

5. Az embert nem szabad megítélni külseje és modora, de tudása és cselekedetei után. Isten előtt az embernek nem fog használni magasrangú születése, ha tudatlan és nem cselekszi a jót. Sátánon sem segített, hogy az eleme a tűz, amely perzsel és magasba lobog, mert ennek dacára megaláztatott.

6. Az Isten elleni lázadás következménye, hogy a teremtmény ezáltal magára vonja haragját és elveszti kegyét. Ezért mindenben vessük alá magunkat Isten akaratának és kövessük minden parancsát... Jaj annak, aki az Isten kegyelméből kiesik és ki magára vonja Isten haragját. Az ilyen ember mindenkor vesztét készíti elő és bűnhődni fog minden bizonynal, ha nem ezen, akkor a másvilágon.

7. Sátán az ember ellensége. Ő sugalmazza nekünk a rosszat és eltéríti bennünket a jótól. Azért legyünk résen és ne hallgassunk incselkedéseire. A rossz: a tisztátlan gondolatok azok a fegyverek, amelyekkel a Sátán bennünket a jó útról eltéríteni iparkodik, ezek azok az incselkedések, melyekkel bennünket engedetlenségre, rosszra és gyalázatos cselekedetekre téríteni akar.

Ádám ősatya és Éva ősanya.

A mindenható Isten Ádámnak Évában társat és segítőt teremtett. Tőlük származik az emberiség, ezért tiszteljük Ádámban és Évában az emberiség őseit.

Ádám és Éva hosszúéletűek voltak és még életükben utódaik hatalmasan elszaporodtak.

Sit és Idrisz.

Ádám próféta még életében utódjait kioktatta, mi a kötelességük Isten, önmagukkal és embertársaikkal szemben. Oktatta őket, mi a jó és rossz és a jó útra vezette utódait. Ádám próféta halála után ugyanezt folytatta legidősebb fia, „Sit alejhisszalam”. Ezért az Isten őt is prófétává tette és 50 táblás törvényt íratott vele, mely törvényben Istennek a vallásról szóló kinyilatkoztatásai foglaltatnak. Amikor a későbbi időkben az emberiség kételkedni kezdett, Isten elküldte „Idrisz alejhisszalam”-ot. További 90 törvénnyel visszavezette az emberiséget az, eretnekségből az igaz útra.

Nuch (Nóe).

Noé próféta idejében az emberek annyira elszaporodtak hogy városokat kezdtek építeni és különböző iparokat űztek, azonban az emberek jólétükben az igaz útról, az Isten félelmetől eltértek. Bűneik Isten ellen annyira elszaporodtak, hogy feledésbe ment az előző kor prófétái által íródott isteni törvény.

Magyarázat: Az Isten Noének azt parancsolta, hogy az embereket visszatérítse a vallásos útra, hogy újra felelőssé bennük az Isten iránti félelmet. Noé iparkodott az embereket a bálványimádástól és más gonosz cselekedetektől eltéríteni. Hosszú éveken át fáradozott ezen és minden erejét annak szentelte, hogy Isten parancsának eleget tegyen. De az emberek nem hallgattak rá és nem követték tanítását. Ezért kigúnyolták, üldözték, sőt kezét emeltek szentséges személye ellen.

Amikor Noé látta, hogy minden igyekezete hiábavaló, panaszával a mindenható Istenhez fordult. Így imádkozott: Uram és Istenem, intő szavam az emberek között eredménytelenül elhangzott, minél inkább buzdítom őket a jóra, annál jobban megrögződnek a rosszban. Uram, pusztítsd el e nemzedéket e földről, hogy legalább az utóbbi nemzedék kövesse az igaz utat, mert ha ezek tovább maradnak, minden utódjuk még fokozottabban halad majd a bűn útján. Jobb az emberiségnek, hogy ne létezzék, minthogy úgy éljen tovább, mint mostól.” Az Isten meghallgatta Noé kérését, megnyitotta az ég csatornáit, amelyek előtörték a földet és Noé kisszámú igaz társainak kivételével, minden élő lényt a vízözönbe fullasztotta. Noé és hívei egy bárkában, melyet Isten parancsa szerint épített, megmenekültek a végveszedelemtől. Ezt a vízözönt, amely hivatott volt az emberiség elpusztítására és elsöprésére a föld színéről, „Túfáni Nuh”-nek nevezzük.

Húd és Szalih-alejhi masszalani.

Így érte el Isten büntetése az emberiséget és feltehető volt, hogy a jövőben jobb útra fog térni, de, sajnos, az újra elszaporodott emberiség semmivel sem volt jobb a Noé-korabeli embereknél és mindenben azokba a bűnökbe estek, mint elődjeik. Az istentelenség, az erkölcstelenség és gonoszság, az Isten elleni lázadás újra felütötte fejét és az emberiség újra letért az üdvözülésnek és boldogulásnak útjáról. Ezért Isten igazságos haragja súlyos csapásokkal sújtotta az emberiséget, így „DAD” nemzetsége, az arabok ősei, akik a mai „Sze Huda”, „Szemúd” és „Hedzsú” fellázdak Szálih és Hud ellen és büntetésül az Isten szélviharral pusztította el őket. Szemúd vidék lakói nem hallgattak „Szálih” próféta intő szavára és csodálatos megzavarodással bűnhődtek. Ezek az emberek óriási erejűek, nagyképzettségűek voltak, különösen az építkezés terén. Egy sziklába építettek maguknak lakást (barlangokat) és sziklába vájt házakban laktak. De ők sem menekültek Isten haragja elől. Ahová zarándokaink vándorolnak a Soma és Emedin között láthatjuk elpusztult sziklaépítményeiket. Ezt a vidéket „Medajni Szalih”-nak hívják. Isten haragja őket is eltüntette a föld színéről. Az Isten büntetése sokféle és

szörnyű. Büntetései az éhínség, szárazság, a vizek és források elapadása, a mindent leperzselő napsugár, a gondok és a búbánat, a félelem és irtózat, a kétségbeesés, reménytelenség, stb. Azért óvakodjunk és éberek legyünk, hogy Isten irgalmát el ne veszítsük és senkit a jó útról el ne térítsünk, mert jaj annak a népnek és nemzetnek, aki Vele ellenkezik és magára vonva Isten haragját, a jóságnak viruló vetését a gonoszok korhadt fájával együtt a tűz martalékává teszi és legbűnösebbek azok a vezetők, akik népükre visszahívják a mindenható Isten büntetését, mert semmibevéve parancsait, a jó útról eltérítik. Erre gondoljon mindenki, mielőtt cselekszik.

Ibrahim (Ábrahám) Alejhisz szalam.

Volt egy nép, amelyet Kaldeusok-nak neveztek, amely Babilon városában a Furát folyó mellett lakott, mely hatalmas és művelt volt. Kereskedelme és forgalma nagy fejlettségnek örvendett. Királyok uralkodtak felette, akiket „Nemrudok”-nak neveztek. A bálványimádás elharapódzott közöttük és csillagjósok voltak, rossz tulajdonságok fertőzték meg őket. Az igaz vallást nem követték. A mindenható Isten „Ibrahim” (Ábrahám) Alejhiszszálám” prófétát küldte hozzájuk, hogy őket a jó útra vezesse. A próféta mindent elkövetett, hogy az eltévelyedetteket a jó útra visszatérítse és tévelygéseik elhagyására készítse. Ők vitába bocsátkoztak Árahám prófétával és a vallás tételeit elvakultságukban igaztalansággal iparkodtak bizonyítani. Ábrahám prófétát tűzhalálra ítélték. Egy tűzhányó hegynek lángjai közé taszították, de Isten megmentette prófétáját a lánghaláltól. Ábrahám látva, hogy minden fáradozása hiábavaló, elvándorolt erről a vidékről és „Sám”-ban telepedett le.

Oktaítás: Ábrahám (alejhiszszálám), amikor még gyermek volt, belátta, hogy a pogányok csillagimádása téves és serdült korában meggyőződött arról, hogy a csillagok járása az emberre semmi hatalmat nem gyakorolhat. Apja kép- és kegytárgykereskedő volt. Észlelte, hogy a vevők a képek és kegytárgyak előtt imádkoznak. Amikor egyszer atyja áruinak eladását reá bízta, így kiáltott fel: „Azt akarjátok megvásá-

rolni, ami nektek semmit nem adhat, semmit nem árthat!” Amikor egyszer egy nagy tömeget látott, amely a csillagokat imádta, felkiáltott: „A csillagok felett látom az Istent.” És amikor látta, hogy a csillagok elhalványulnak és később eltűnnek, felkiáltott: „Ez a csillag nem lehet Isten, mert kialszik. Isten csak olyan lény lehet, aki és ami örök és állandó és aki el nem múlik soha.” Ugyanezt állapította meg később a holdról, a napról és a többi égitestekről és szívében megerősödött az a meggyőződés, hogy ezek az égitestek nem lehetnek az Isten és azokat nem is lehet, nem is szabad imádni. Az égitestek szemlélése megérlelte benne azt a hitet, hogy ahhoz forduljon, aki az égitesteket és földet megteremtette és általuk jutott el az igaz és egyedüli Isten ismeretéhez. Ábrahám meggyőződött arról, hogy hivatása a nemzetét ezekből a tévedésekből kiemelni és az egy igaz Isten megismeréséhez vezetni. Kétségbeejtette nemzete elvakultsága, olyannyira, hogy elment a templomokba és a bálványokat ledöntötte. Amikor a nép felzúdult, Ábrahám így szólt hozzájuk: „Feldöntöttem a bálványokat, de nézzétek, mi történt erre. Ha ezek a bálványok azzal a hatalommal rendelkeznének, amelyet ti nekik tulajdonítottok, forduljatok hozzájuk és kérdezzétek meg őket, hogy mivel büntetnek meg engem.” A nép látva tehetetlenségüket, azt kérdezték tőle: „Hát miből tudod te azt, hogy ezek a bálványok hallgatnak?” „Abból, — válaszolta Ábrahám — hogy az igaz Isten azt, aki őt követi, jutalmazza és aki ellene vét, lesújtja. De milyen Isten az, aki semmit nem adhat, és büntetni senkit sem tud, Hát észszerű az, hogy ilyen élettelen tárgyakat imádjatok?” A népnek az volt a határozata, hogy Ábrahámot kiutasítja az országból. De később megváltották szándékukat és tűzhalálra ítélték és ekkor az Isten élő bizonyítékát adta prófétája igazságosságának. Ábrahám nem csak próféta, de népének oktatója is volt. Őröla megjegyezte a hagyomány, hogy a tisztaságnak volt az első apostola, aki arra tanította népét, hogy szakállát és körmét nyírja, fejét borotválja, stb. Az Isten iránti szeretetét azzal bizonyította, hogy még egyszülött fiát is kész volt feláldozni. (Erről később fogunk beszélni.) Minden egyes cselekedetével tanújelét adta annak, hogy olyan ember, aki Istennek igaz hódolója, kész mindent az Isten dicsőségére feláldozni és Isten parancsainak teljesítésében mindent eltérni. Ábrahám prófétát a „Hali-

lullah”. Isten barátja és „Ebül Embija”, a próféták útja elnevezéssel tisztelték meg. ő a mi Mohemmedünk alejhiszszalam mellett, Istennél az első és a legtiszteltebb próféta.

5 .Lut” (Lot) Alejhisz szalam.

Ábrahám idejében Sodorna és Gomora épült. Ott az erkölcstelenség a legnagyobb fokra hágott, úgy, hogy még állatokkal is fajtalankodtak. Isten Ábrahám próféta sógorát, „Lut” prófétát küldte el hozzájuk, hogy a bűn fertőjéből kiemelje őket és figyelmeztesse őket, hogy bűnhődésüket, ha meg nem térnek, el fogják szenvedni. A próféta intó szava meddő maradt és az Isten köesöt bocsátott rájuk. Városaik elpusztultak és a Holt tenger keletkezett felettük. Lot alejhiszszalam még idejekorán elmenekült a végveszély elől, mert erre Isten figyelmeztette. Példáját látjuk ebben annak, hogy az Isten mennyire bünteti az erkölcstelenséget, de még akkor is, ha ilyen borzasztó büntetésekkel nem is sújtja mindig az emberiséget, tartózkodjunk a paráználkodástól, mert a túlvilágon ezért a bűnért sokkal borzasztóbb és örökkévaló a bűnhődés.

„Iszah” (Izsák) Alejhisz szalam és „Izmail”.

Ábrahám halála után, mint próféta fia, „Izsák” próféta, a Sára szülöttje követte őt Kánánban. A másodszülettje „Hádzere” (Hágár) rabnő fia ellenben prófétai küldetését Mekkában teljesítette, mert oda költözött. Ő általa építette Ábrahám próféta a „Mekkaia Kjáb”-át.

Magyarázat: Amikor Ábrahám megöregedett és gyermekei nem voltak, felesége bánkódott magtalanságán, odaajándékozta neki rabnőjét, „Hágárt”. Azt gondolta, hogy ha már gyermekei nem lehetnek, a próféta családja mégis csak fennálljon. Hágár Ábrahámtól anya lett, de Sára Hágárra féltékenykedett és így szólt Ábrahámhoz: „Távolítsd el Öt szemem elől, hogy ne lássam.” Ábrahám Hágárt élelmiszerral látta el és távol lakóhelyétől, Sámától, elvezette a pusztába,

oda, hol ma Mekka áll. Otthagyta őt a pusztában és visszatért. Mindez Istennek parancsára történt, mert röviden rá Hágár fiúgyermeket szült, akinek Iszmail nevet adott. Amikor megszülte gyermekét, vizet keresett, hogy megfüröszthesse és saját szomját olthassa, de a pusztában vizet sehol sem talált. Kétségbeesésében mindenütt vizet keresett és 7-szer körülszaladta az egész vidéket, hogy vizet találhasson. Közben mindig szemmel tartotta újszülöttjét, aki a földön feküdt. Azt a területet, amelyet akkor bejárt, „Szafá”-nak nevezik. Azt a helyet, ahol az újszülött feküdt, „Merva”-nak. Ennek emlékére kell Hadzsi zárándokainak hétszer körülszaladni ezen a helyen, mely ájtatosságot „Száj”-nak hívják. Amikor Hágár hiába keresett vizet, visszatért újszülöttjéhez. Újszülöttje mellett egy felbuggyanó forrást talált, melyet a mindenható Isten ott fakasztott. Ennek a forrásnak a mai neve „Abu zem zem”. Nem múlt el sok idő és az emberek erre a helyre vándoroltak és ott le is telepedtek. Így keletkezett Mekka városa, a mi szeretett prófétánk, „Muhammed alejhiszszalam” születésének helye. Ábrahám megszerette volna látogatni gyermekét és a gyermeke anyját. Amikor a gyermek már felserdült, Ábrahám azt álmodta, hogy beteljesedett annak ideje, hogy ígéretének eleget tegyen. Amikor felébredt, elgondolkodott álma felett és megemlékezett arról, hogy Istennek ígéretet tett, hogyha gyermeke születne, azt Istennek feláldozza, „Kurbán”-t végezze. Küzdött magával, hogy csak rendes álmról van-e szó, vagy Isten kinyilatkoztatásáról. De az álom 3-szor megismétlődött. Ekkor meggyőződött arról, hogy Isten parancsával áll szemben, felkerekedett és Hágárhoz vándorolt. Megparancsolta neki, hogy Iszmailt megfürdesse és ünneplő köntösben öltöztesse. Amikor a gyermek, mint egy aranyalma állott előtte, elvezette a „Mina” felé. Hágárt balsejtelmek nyugtalanították, hogy gyermekét nem fogja többé viszontlátni. Mégis azt gondolta, hogy a gyermeknek a szülőatyjától nem kell félnie, „Egy atya — monda — gyermekét nem bánthatja”, de ha Ábrahám a gyermekét Isten parancsából feláldozná, akkor is teljesüljön Isten parancsa. Maga Iszmail is így szólt atyjához: „Ha atyám Istennek felajánlott és az Isten elfogadja ezt az áldozatot, én is belenyugszom sorsomba.” Amikor megérkeztek a Minára, Ábrahám felvilágosította Iszmailt ígéretéről, Iszmail maga kérte, hogy végezze el Isten parancsát. Amikor Ábra-

hám az áldozat előkészületnél kését fente, megszólalt Iszmail: „Atyám, kötözz meg engem, mert talán védekeznek és megakadályoználak az Isten parancsa teljesítésében.” Atyja megkötözte és felemelte a kését, de ebben a pillanatban erős hangot hallott és megjelent előtte Gábriel arkangyal, kezében egy fehér báránnyal, „Isten küldöttjeként itt hozom e báránnyt, melyet Iszmail helyett áldozál fel, mert hűen teljesítetted Isten parancsát, ezentúl „Halilulah” (az Isten barátja) lesz neved. Ábrahám Iszmaillal együtt, amikor már az utóbbi felnőtt és férfiú lett, Isten parancsára a „Kjába”-át ugyanazon a helyen építette fel, ahol még ma is áll.

Iszmail születése után, annak dacára, hogy Sára már meghaladta azt a kort, amikor gyermeke születhetett volna, fiúgyermeknek adott életet, akinek Izsák nevet adott. Izsák is próféta és atyjának utóda volt „Sámban”. Izsáknak két fia volt, Jákob és Aisz (Ezsau).

Jákob (Jakob) alejhisz szalam.

Izsák próféta fia, Jákob, aki szintén próféta, Kánán földjén élt. Ezt a földet Izraelnek is nevezik és népét izraelitáknak (Benu Iszrail). Jákobnak 12 fia volt. Köztük Juszuf (József) próféta, aki „Miszr”-ben (Egyiptomban) tartózkodott. Egyiptomban József magas állást töltött be, Egyiptom uralkodójánál, sokban segített népén. Jákob próféta nemzetsége 215 éven keresztül Egyiptomban tartózkodott és ott hatalmasan el is szaporodott.

Magyarázat. Jákob próféta fiai között a legértelmesebb József volt és ezért atyja őt szerette a legjobban. Ezt testvérei rossz szemmel nézték és áskálódtak ellene. Elvezették Józsefet a pusztába és egy száraz kútba dobták. Ott hagyták és atyjuknak azt hazudták, hogy Józsefet egy farkas tépte szét. Jákob megsiratta József fiát és fájdalmában szétépte ruháit. Közben kereskedők érkeztek a kúthoz, kihúzták Józsefet, magukkal vitték Egyiptomba s ott eladták rabszolgának egy egyiptomi (királyi 'tisztviselőnek. Ott tartózkodott József, amikor szerencsétlenségére gazdájának felesége „Zulejka” szemet vetett a csinos fiúra és Józsefet el akarta csábítani. József ellenkezett és ezért Zulejka beárulta őt fér-

jénél és József, bár ártatlanul, börtönbe került. A királynak ekkor különös álma volt, amelyet senki sem tudott megfejteni, maga elé vezettette Józsefet, aki álmát megfejtette, amire a király őt gazdájának visszaadta. A gazdája nemsokára meghalt és a király őt helyezte helyébe. Ekkor a király kegyence lett. József a király álmának tolmácsolásából megértette, hogy rövidesen éhínség fog Egyiptomra nehezedni, hatalmas gabonakészletet halmozott fel. Amikor az éhínség bekövetkezett, az egész birodalom népe József raktárai felé özönlött. József 10 fivére is eljött, hogy ők is részesüljenek a kiosztásra kerülő gabonából. József nyomban felismerte őket, de azok őt nem. Amikor másodízben testvérei újra Egyiptomba jöttek, magukkal hozták legifjabb öccsüket, „Benjamin”-t. Amikor József a legifjabb öccsét meglátta, elárulta kilétét és többi fiverei megszégyenülve látták, hogy hazugságukkal csak önmaguknak ártottak. József nagylelkűen megbocsátott nekik és megparancsolta, hogy atyját és egész nemzetségüket vezessék át Egyiptomba. Amíg József élt, egész nemzetségük Egyiptomban bőségben és boldogságban élt. Mi a tanulság az elmondottakból:

1. Az engedelmes és épeszű gyermek bármilyen korban is legyen, mindenkor a szülők kedvence és leginkább képes arra, hogy szülei jótéteményét meghálálhassa.

2. Ne cselekedj olyat, ami később szégyenedre válhat, mert szégyenletes cselekedetből csakis baj és szégyen származhatik.

3. A hazugsággal nem jutsz messze és a hazugság szégyenben és leleplezésben részesül.

4. Az igazság előbb-utóbb mindig kiderül. Bármeddig tart is, napfényre kell kerülnie, mint ezt József próféta példája is bizonyítja.

5. Az irigység megvetendő tulajdonság, amely az embert mindenkor rossz útra tereli.

6. Az igaz embert a gonoszok áskálódása el nem nyomhatja cs tettéért mindig csak jól jár. Látjuk, hogy József fivéreinek gonosz cselekedetét jóval viszonzta.

7. Ha bőségben vagy, ne pazarolj, de takarékoskodj, hogy azokban az időkben, amikor a szükség bekopogtat, legyen miből élned és adnod.

Ejjub (Job) alejhisz szalam.

A mai Holt-tenger vidékén lakott Jób próféta, ki Jákob nővérének „Ajsó”-nak fia volt. Istenfélő és tekintélyes ember volt. Az Isten, hogy prófétája hűségét próbára tegye és hogy példáját adja annak, hogy az igaz a bajban el nem tántorodik, Jóbót megpróbáltatásoknak vetette alá. Egyik csapás a másikat érte. Először is gyermekei haltak meg, utána elpusztultak barmai és végül többi vagyona is semmivé vált. Ezekután még súlyos betegségekkel is sújtotta az Isten. De Jób nem tántorodott el és megadással tűrte a megpróbáltatásokat és csapásokat. Ezt a hitét a mindenható Isten megjutalmazta és tízszerezsen adta vissza minden vagyonát. Mily felemelő példája ez annak, hogy mi is így viselkedjünk. „A csapások között ismerjük fel az igazi embert. Az ember ha kitartó és alázatos, számíthat a mindenható Isten irgalmára”.

„Suajb” alejhis salam.

Szíriában „Medjen és Ejke” városban a nép tolvaj, rabló és erőszakos volt. Azonkívül minden kereskedő csalt és uzsoráskodott. Hozzájuk küldte Isten „Suajb” prófétát, hogy eltérítse őket a gonosz útról. Suajb kiváló szónok volt és ezért aranyszájúnak nevezték. De minden ékesszólása dacára nem tudta őket eltéríteni a gonosz útról. Ezért Isten az égből tüzet bocsátott rájuk és így pusztította el városaikat a föld színéről. Suajb és hívő társai megmenekültek, mert a végítélet elől Mekkába zarándokoltak. Ebből is láthatjuk, hogy mi az ilyen cselekedeteknek a következménye. Az Isten tüzellel pusztít el minden ilyen gonosz tettet már a földön, de milyen büntetés érhetette ezeket a másvilágon. Jaj azoknak, kik ilyen gonosz cselekedeteknek követőivé válnak.

Izraeliták és Prófétáik. Muszá és Hárún (Mózes és Áron) alejhi maszalam.

A zsidók sorsa Egyiptomban eleinte igen jó volt, de később rosszra vált. Az őket pártfogoló Fáraók meghaltak és a későbbi uralkodók súlyos rabszolgamunkára fogták őket. Sőt

volt egy Fáraó, aki fiúgyermeküket kiirtotta, mert attól tartottak, hogy a túlságosan elszaporodó zsidók idővel elnyomják a benszülött egyiptomi lakosságot. A zsidók 12 törzsből álltak, akik nem voltak egységesek és ezért képtelenek voltak ellenállni a sanyargatásoknak. Idővel mindinkább felébredt bennük a régi haza utáni vágy és követelték a Fáraóktól, hogy engedjék őket vissza hazájukba. A Fáraók ezt megtagadták, mert attól tartottak, hogy az újjáébredt Izrael részéről Egyiptomot veszély fenyegeti.

Abban az időben, mikor a zsidógyermek legyilkolása napirenden volt, született „Múzá” (Mózes) próféta. Az Isten különös kegyelme folytán megóvta őt az elpusztulástól. Amikor felserdült, elzarándokolt „Medjen”-be Suajb prófétához, aiki őt a vallásban kioktatta. Tíz esztendő múlva visszatért Egyiptomba és „Turiszina” hegyén Istentől azt a parancsot kapta, hogy vezesse ki népét Egyiptomból és éllessze fel közöttük az egy Istenben való hitet. Az egyiptomiaknál még bálványokat imádtak és csillagjóslással vezették félre a népet. Mózes Isten parancsára a zsidókat kivette Egyiptomból, aki kérésére bátyját, Áront adta melléje, hogy segítse ki, mert kitűnő szónok volt és a dadogó Mózeset kíségette. Mózes és Áron arra törekedtek, hogy az egyiptomiakat az igaz hitre térítsék. („Mudzsize”). Ez nem sikerült nekik, sőt a Fáraók és a világ nagyjai csalóknak és a nép ellenségeinek nyilvánították őket. Amikor Mózes és Áron belátták, hogy térítési kísérletük meddő, minden igyekezetükkel azon voltak, hogy rávegyék az uralkodókat arra, hogy a zsidóknak Egyiptomból való elköltözését megengedjék. Megkapták a Fáraótól a költözködési engedélyt és eljutottak „Szahrátja” mellett a Vörös-tengerhez. A Fáraó megbánta a költözködés engedélyét és seregével utánuk iramodott. De a mindenható Isten szétválasztotta a tenger hullámain, átvonultatta a zsidó népet és az üldöző Fáraót seregével együtt a tenger hullámaiba fullasztotta. Erre Mózes a Szinai-hegyre vonult és ott Isten kinyilatkoztatása folytán megírta a „Tevrát”-tot (Talmud). A népet Áron bátyjának vezetésére bízta. A zsidók nem hallgattak Áron szavaira, megtagadták az engedelmisséget és bálványimádásra vetemedtek. De mint mindenkor, most is bekövetkezett engedetlenségükért Isten büntetése. Amikor Mózes a Szinai hegyről visszatért, megtagadták a továbbvándorlást Kánaán felé. Büntetésül az Isten

40 esztendőn keresztül vándoroltatta a pusztaságban őket és csak Mózes és Áron halála után „Jusá” (Józua) próféta vezette őket Palesztinába, az Ígéret földjére.

Magyarázat: A zsidók sokat szenvedtek Egyiptomban, ha másról nem is szólunk, mint a fiúgyermekük legvilkolásáról látjuk, hogy megpróbáltatásoknak voltak kitéve. Ha tekintetbe vesszük azt, hogy a Fáraók parancsai szerint minden gyermeket születése után megvizsgáltak és ha fiúgyermeket szült az anya, azt megölték, megérthetjük e nép szörnyű megpróbáltatását és mindezeknek ellenőre Mózes próféta megmenekült. Isten Mózes anyjának azt sugaita, hogy gyermekének születését titokban tartsa és a Nilus-folyó nádasaiban elrejtse, ő ezt meg is tette. A Fáraó felesége, jószívű és nemeslelkű nő, megtalálta a gyermeket és magához fogadva, felnevelte és minden jóban részesítette. Amikor a gyermek részére dajkát kerestek, mindenki csodálótára, a gyermek nem fogadta el az emlőket. Erre a Fáraó felesége kihirdette, hogy egy zsidó dajkát találjanak, aki a gyermeket táplálni fogja. Egy jó ember Mózes anyját küldte dajkaként, aki felnevelte a gyermeket. Ezzel Isten különös kegyelméből a gyermek és az anya megtalálták egymást. Mózes a Fáraó udvarában nevelkedett és egyáltalán nem tudta, hogy zsidószármazású, azt gondolta magáról, hogy a Fáraó ivadékaihoz tartozik. Csak serdült korában tudta meg származásának titkát és attólfogva a zsidók felé hajlott. Serdült korában a Fáraók udvarából a városba ment és észrevette, hogy két férfi verekszik egymással. Az egyik egyiptomi volt, a másik zsidó. A zsidó védelmére kelt és legyőzte az egyiptomit. (Öklével úgy ütötte fejbe az egyiptomit, hogy másnap meghalt.) De tettét rögtön megbánta és felkiáltott: „A sátán sugallta nekem ezt, nem szándékkal cselekedtem”! Térdreborulva imádkozni kezdett. „Istenem bocsásd meg vétkeket”. Másnap ugyan csak az a zsidó újra verekedésbe keveredett egy egyiptomival és segítségére hívta a Mózeset. De ez megtagadta a segítséget, sőt erőszakkal szétválasztotta ellenfelétől. A zsidó erre azt mondotta Mózesnek, „Mózes most te engem akarsz megütni, aki tegnap ellenfeleket leütötted, neked más szándékok nincs, csak bizonyítani azt, hogy uralkodni akarsz az ember felett!” Közben az első egyiptomi az ütés következtében másnap meghalt és az utóbbi jelenet is köztudomásúvá vált, hogy ki volt gyilkosa. Ez volt oka annak, hogy Mózes elmenekült Egyiptom-

ból és „Medina”-ába szökött. Amikor Medinába érkezett, a mezőn nyáját látott és két lányt, aki a nyáját itatta. Mózes megkérdezte őket, hogy miért nem merítenek a kútból vizet. Erre a leányok azt válaszolták, hogy nem elég erősek, hogy a vedret felhúzzák és atyjuk igen öreg és otthon van. Erre Mózes a kútból kimerte a vizet és a nyáját megittatta és munka után kifáradva egy fa árnyékába pihenni ment. Egyik lány visszatért hozzá és megszólalt: „Jöjj apámhoz, hogy megfizessen neked azért, hogy a nyáját megittattad”. A leány „Suáj” próféta leánya volt. Amikor Mózes Suájba házába jutott, ez felismerte az egyiptomi Mózeset, de biztosította, hogy házában baja nem esik. Suáj Mózesnek ajánlatot tett, hogy leányai közül az egyikkel házasságot kössön és ezért szolgáljon nála. Így Mózes 8 vagy 10 esztendeig szolgált Suájbnál az egyik lányáért. Amikor a kikötött idő letelt, a feleségével együtt visszatért Egyiptomba, hogy anyját meglátogathassa. Amikor „Túri Szina” (Szinai hegyhez) ért, az éjszaka rájuk köszöntött, és nem haladhattak tovább. Felesége keserűen panaszkodott, hogy se világosságuk, se tűzük nincsen és az utat is eltéveszthetik. Ekkor Mózes a szinai hegyen egy fénysávot vett észre. Várj, szolt, hozok tüzet. Amikor a hegy tetejére ért, látta, hogy nem tüzet látott, de egy zöld faágat, melyen lángok világítanak. Mózes megdermedve szemlélte a csodát és akkor felhangzott Isten hangja: „Mózes, Én vagyok, a Te urad és Istened. Vesd le saruidat, mert szent helyen állsz, a „Szinai hegyen”. Én téged választottalak, hogy ígémet hirdesd. Én vagyok az Isten, rajtam kívül más Isten nincs. Ezért alázkodj meg előttem, szolgálj hűséggel és sohasem feledkezz meg rólam. Az élet újjáébredése be fog köszönni és minden lélek megkapja cselekedetnek jutalmát. El ne tántorítson téged hitedben senki és semmi és ne félj. Aki engem követ és bennem hisz, félelme és kísértésbe sohasem eshetik. Mi az ott a te jobbkezeden Mózes?” „Ez Uram a vándorbotom. Erre támaszkodom, ezzel töröm a lombot a nyájamnak és más munkánál is használom”. „Dobd el pálcádat Mózes”, monda az Úr. Mózes engedelmeskedett és elhajtotta botját. Legnagyobb csodálatára a botja kígyóvá vált, mely mindig félelmetesebbé nőtt, sziklákat gyúrt és feléje közeledett. Mózes menekült, de ekkor megszólalt Isten hangja: „Ne félj Mózes, a kígyót visszaparancsolom az előbbi alakjába.

Ragadd meg őt és ne félj”. Mózes engedelmeskedett és a kígyó átváltozott botjává. Ez volt Isten első bizonyítéka, hogy Isten őt szemelte ki a Fáraók elleni küzdelemre, mert amint az Isten előtte kinyilatkoztatta, a választott nép ellen erőszakot követtek el. „Uram, — imádkozott Mózes — adj nekem segítséget, mert tudod, hogy nyelvem nehézkes. Add segítségül bályjamat, hadd beszéljen ő helyettem a néphez”. „Meg adatott neked, legyen segítőd fivéred, menjetek a Fáraóhoz és iparkodjatok őt szép szóval rávenni arra, hogy engedje meg a zsidók elköltözködését”. „Attól tartunk, hogy a Fáraó meg fog bennünket ölni”. „Ne féljtek tőle, mert én veletek vagyok”. „Én mindent hallok és látok, menjetek el a Fáraóhoz és mondjátok meg, hogy ti vagytok az Isten küldöttjei és követeljétek tőle a zsidó nép szabadonbocsátását”. Mózes az Isten parancsának értelmében mindent megkísérelt, hogy Fáraót Isten parancsa teljesítésére rábírja. De kevés sikerrel, mert Fáraó és környezete Mózes és Áront varázslóknak tartotta és nem Isten küldötteinek. A Fáraó összehívta a vének tanácsát és előttük megkérdezte Mózes és Áront, hogy valóban varázslók-e ők. A gyülekezetben Fáraó felszólította Mózes, hogy műveljen csodát, Mózes csak azt kérdezte Fáraótól, hogy ki mutasson be előbb csodát, ő vagy az egyiptomi bölcsek. Az egyiptomiak bemutatták erre a varázslóművészetüket: a szemfényvesztő ekvilibrista és akrobatamutatványokat. Amikor Mózes művészetüket látta, félelem szállta meg, de Isten szava megszólalt benne, aki monda: „Ne félj Mózes, te nagyobb bűvész vagy, mint mindezek, dobd el magadtól, amit bal kezeden tartasz és megfogja semmisíteni mindazt, amit az egyiptomi bűvészek bemutattak”. Mózes elhajtotta pálcáját, amely hatalmas kígyóvá vált és fölfalta mindazt, amit az egyiptomi bölcsek felépítettek. A nép, de maguk a bűvészek is elképedve kiáltották: „Hisszük, hogy Mózes és Áron az Isten küldöttjei”. A Fáraó haragjában a bűvészeit arra ítélte, hogy karjaikat és lábaikat levágják és így kössék a pálmafához, hadd lássák, miképp bünteti Fáraó az ügyetleneket. De a megtért bűvészek azt felelték Fáraónak: A te büntetésed súlyos ugyan, de milyen lehet akkor Isten büntetése, aki hatalmánál fogva Mózesrel megtétette a legnagyobb csodát, ki csak ebben az életben ítélkezhet és ítélhet el bennünket, de a Mindenható büntetése és jutalma nemcsak erre a

mulandó világra szól. — Mózesnek még számos küzdelme volt a Fáraóval, akit senki sem bírt meggyőzni arról, hogy a zsidók megszabadítsa Isten parancsa. Isten, hogy megtörje Fáraó makacsságát, súlyos csapásokkal sújtotta Egyiptomot. Az állatok elhulltak, mérges legyek, szúnyogok és békák özönlöttek be a világot, a Nilus kiöntött és a víz szokása ellenére nem tért vissza medrébe, stb. A csapás súlya alatt és a nép zúgolódása folytán Fáraó megengedte a zsidók elköltözését. A zsidók ki is vándoroltak, azonban a Fáraó megbánva engedélyét, seregével utánuk ment, de Isten a zsidókat átsegítette a Vörös-tengeren és Fáraót seregével együtt a tenger hullámaiba temette. A pusztában vándorolva, Mózes felment a Szinai hegyre, hogy Istennel tanácskozzék, aki a 10 parancsot adta a kezébe a zsidók számára.

A 10 parancsot a következő:

1. Egy az Isten. 2. Faragott bálványt ne csinálj magadnak és csak őt imádjad (az Istent). 3. Isten nevét ne vedd hiába. 4. Üld meg az ünnepet és ne szentségtelenítsd meg munkával. 5. Tiszteld szüléidet és engedelmeskedj nekik. 6. Ne öl. 7. Ne paráználkodj. 8. Ne orozz. 9. Ne rágalmaz és élj békességben szomszédaiddal. 10. Ne vesd szemedet másnak tulajdonára és felebarátod, de különösen szomszédod, vagyonát ne kívánd. (A tíz parancsot a hívő mohamedán részére még a mai napon is érvényben áll, kivéve a szombat ünneplését, amely már beszünttetett. — Mózes az Istentől a 10 parancsoton kívül még a „Tevrtá” (Talmud) törvényt is kapta, amelyben az összes emberi szükségletekre megadta az Isten a zsidóknak parancsait. A Talmud nemcsak a vallásra, de az ember társadalmi és gazdasági létkérdéseire is kiterjeszkedik.

Addig, amíg Mózes a Szinai hegyen tartózkodott, Áron a pusztában várta a próféta visszatérését. A zsidók Egyiptomból sok aranyat és ékszert hoztak magukkal. A zsidók &gy aranyborjút öntöttek az aranyból, amely belül üres lévén, erős szélnél olyan hangot adott, mintha egy borjú bögne. A zsidók ezt csodának tekintették és leborulva a borjú előtt, körüláncolva Istenként imádták. Hiába iparkodott Áron őket visszatartani és hiába fenyegetődzött, hogy e viselkedésük miatt panaszkodni fog rájuk Mózesnél. Amikor Mózes a Szinai hegyről visszatért és látta a bálvány-imádást, haragjában megragadta

Áron szakállát, sőt megütötte és haragos szavakkal szeméretetetté erélytelenségét. „Ne bánts, ó anyám szülöttje”, válaszold Áron, „én attól tartottam, hogy azzal fogsz megvádolni hogy túlerélyes fellépéssel lázadást idéztem elő a zsidók között”. Mózes a bálványt tüzre vetette és a bálvány öntőjét „Szarnirija”-t, kitagadta és elátkozta, aki később megőrült. De a zsidók, akik az egyiptomi fogság alatt tapasztaltak, lelkileg megromlottak, szakadatlanul látható bálványokat követeltek Mózesztől és kérésüket azzal indokolták, hogy nem tudnak egy olyan Istenhez imádkozni, akit nem látnak. A zsidók a pusztában 40 évig harcoltak az „Amalekit”-ákkal, akik Mózes felszólítására, hogy Isten parancsára engedjék őket „Kán”-án földjére, azt válaszolták: „Menj tovább Isteneddel együtt, mi itt ülünk és miénk ez a föld”. Ezek a küzdelmek 40 esztendeig tartottak, amely idő alatt a zsidók kénytelenek voltak a pusztában vándorolni és csak „Jusa” (Józsuá) vezette végre a zsidó népet Kánaánba, azaz a mai Palesztinába.

Mózes próféta történetéből azt a tanulságot vonhatjuk le, hogy Isten törvénye örökreszóló és alapvető eszméje az, hogy csak akkor érhetünk célt a földi és lelki életünkben, ha kitartással és minden erőnkől iparkodunk Isten parancsainak eleget tenni. Istennek hatalmában állott volna Mózes, a választottját, minden gond és megpróbáltatás nélkül választott népének élére állítani; kényszeríthette volna Fáraót, hogy parancsait nyomban teljesítse, de üdvösnek találta Mózesre és népére nézve, hogy az ígéretföldjére csak súlyos küzdelmek árán juthassanak. „Akinek zsebe üres, annak nem okoz gondot az, hogy a zsebe lyukas”. Csak akkor javulhatunk meg és tökéletesíthetjük lelkünket a bűntől, ha annak lényét megismertük. Látjuk, hogy a prófétának szavaival ellenkező fáraó megsemmisült, mert szívét elzárta makacsul az Isten küldöttje által hirdetett igazságok elől. A zsidó nép annak dacára, hogy⁷ nagyszámú és viruló volt, egyenlensége következtében a fáraók rabigájába sülyedt. De mikor Mózes egy-Istenhez való hitben egyesítette őket, eljutottak az ígéretföldjére. Tanulságul szolgáljon nekünk az, hogy vessük alá akaratomkat Isten parancsának és akaratának, hallgassunk Isten küldöttjeinek szavára, mert aki Isten parancsával ellenkezik, előbb-utóbb feltétlenül elpusztul.

Davud (Dávid) és Szulejman (Salamon) „Alejhi masszalam”.

400 esztendővel Mózes halála után a zsidók hatalmas állammá tömörültek és királyokat koronáztak maguknak. Előzőleg 12 törzsben éltek, a törzseknek együtt egy bírása volt, de egyébként minden törzs a maga akarata szerint intézte ügyeit. Első királyuk „Tálut” volt, aki után „Dávid” következett. Dávid, a zsidók királya, szintén próféta volt. Dávidnak adá az Isten a „Zeburt”, egy a talmuthoz hasonló törvénykönyvet, amelyet Dávid héber nyelven írt. A Zebur nem tartalmazott seriát-törvényeket, csak magyarázatokat, tanácsokat és bölcs oktatásokat az egy igaz Isten dicsőítésére. A törvény mindenkor a Talmut marad. Dávidot az uralkodásban „Salamon” követte, aki szintén próféta volt. Salamon uralkodása alatt a zsidó nép hatalma fénykorát élte. Salamon építette a szent templomot Jeruzsálemben, a „beiti mukaddesz”-t, melynek felépítése hét esztendőt vett igénybe. Azonkívül királyi palotát építtetett magának, mely munka 13 esztendőt igényelt. Dávid és Salamon Istennek hű szolgálói és népük igazságos és szerető fejedelmek voltak. Páncélkovácsolásból hatalmas vagyona tettek szert és ezért építkezéseikhez nem voltak kénytelenek az állam pénzét igénybe venni. Mindketten hosszú ideig, 40 évig uralkodtak és sem előbb, sem utóbb Izrael nem látott többé oly jó időket, mint uralkodásuk alatt. Boldog nép, akinek nagy próféták a vezetői, de jaj annak a népnek, amely nem egységes és nem olyan uralkodók kormányozzák, akik nem félik az Istent és nem első őrei az erényeknek.

Junusz (Jónás), Eljesza (Illés), Zekarija (Zakariás) és Jahja (János) „alejhi masszalam”.

Salamon után a zsidók kettészakadtak és ennek következtében hatalmuk gyengült. Vallásosságuk is gyengébbé vált és mindinkább eltávolodtak Isten parancsaitól, harcokba bocsátkozva az „Asszírok”-kal, akiknek fővárosa „Ninivé” volt. Ninivébe küldte az Úr Jónás prófétát, de a niniveiek nem tértek meg. Izrael népe mindinkább tovább süllyedt az erkölcsi lejtőn. Az Isten által küldött próféták, Illés és Éliás és a többi

próféták tanítását semmibe sem vették, úgyhogy végül elvesztették önállóságukat és a római birodalom hatalma alá estek. Ebben az időben Zakarjás próféta hallatta szavát és visszatéríteni iparkodott népét az igaz útra. Az ő nemzetségéből való volt „Jahja” (Keresztelő szt. János).

Iszá (Jézus) „Alejhisz szalam”.

A zsidók, miután elvesztették nemzeti szabadságukat, számtalan szorongatásoknak voltak kitéve. Csak egy remény vigasztalta őket, hogy egy hatalmas próféta támad föl közülök, aki meg fogja alapítani az új, nagy és dicsőséges Izrael királyságát. Hitük egész erejével várták Istennek e prófétáját, ő épúgy, mint Mózes, Isten legnagyobb prófétáinak egyike. Őt tüntette ki a mindenható Isten „Kitab”-jával, vagyis „Indzir”-lel, vagyis evangéliumával, amelynek tantételeit Mózes próféta seriátját és talmutjának több törvényeit hatályon kívül helyezi, illetve megváltoztatja. Az Isten ezentúl még csodatévő hatalommal ruházta föl, úgyhogy halottakat feltámasztott, bélpoklosokat kigyógyított, vakokat látóvá tett stb. Ő az Izrael népét követésére és a din elismerésére tanította és oktatta, de ezek minden csodája dacára prófétának el nem ismerik, sőt életére törtek. A zsidók más prófétát vártak, olyat, aki ellenségeiket karddal legyőzi és jármait széttöri. Jézus próféta egészen mást tanított. A békét, a szeretetet, az alázatot, a bűnök megbocsátását, sőt egyik tantétele az, hogy „Ha valaki megütötte jobb orcádat, tartsd oda neki a balt is.” Ezért a zsidók nem tartották és nem akarták elismerni prófétájuknak és nem akarták tanait sem követni. Röviddel prófétasága előtt megtörtént, hogy megölték Zakarjás prófétát, leölték fiát, Jahját (Jánost) és erre a sorsra akarták juttatni Jézust is. Csak 12 hű ember csatlakozott Jézushoz, akiket „Havarijzun”-oknak nevez a Korán. Ezek az apostolok később tanait szétvitték az egész világon. Idővel azonban újra írástudók és vallástolmaósolók közötti vallási viták támadtak, és az „Indzil” (a törvény)-nek helyes magyarázatára új Isten küldöttjére volt szükség, aki az embereket a tévelygésükből és bűneikből a jó útra térítse. Isten belátta, hogy az emberiségnek nagy prófétára van szüksége, aki az örök törvényt újra

helyreállítja és a tévelygésükből megtisztítja őket és új seriátot vezet be, amellyel az embereket visszatereli az igaz vallás útjára. Ezt az akaratát a mindenható „Álláh” azzal érvényesítette, hogy közéjük küldte a legnagyobb és utolsó prófétáját, „Muhanimedet, alajhisz szalam”, az ő örök tövényével, „Kitab”-bal (a Koránnal).

Magyarázat: A mindenható legnagyobb csodái közé, amelyeket emberi ésszel megmagyarázni nem lehet, sorozható Jézus próféta születése. A mindenható Isten akarata folytán, atya nélkül született. Jézus próféta anyja „Hánina”, „Imrán” felesége magtalan volt. Épúgy nővére, Zakarjásnak felesége magtalanak nevezetett. Zakarjás öreg napjaiban a hatalmas Istenhez imádkozott, hogy áldja meg őt fiúgyermekkel. Isten megígérte, hogy fiút ajándékoz neki, akit Jánosnak kell elneveznie. Zakarjás felesége magtalan öregasszony volt. Zakarjás elcsodálkozott és felfohászzkodott: „Én uram, Istenem, hogy lehetne nekem fiam a feleségemtől, amikor ő magtalan és én agg vagyok!” De Isten kinyilatkoztatta előtte: „Elöttem semmi sem lehetetlen, ha én téged nem teremtettelek volna, nem léteznél.” „Uram, — monda Zakarjás — adjál nekem mégis jelt.” Isten azt válaszolta, hogy a jel az lesz, hogy 3 nap és 3 éjjel némává fog válni. És így is történt. Megszületett János, aki, amikor felnőtt, Isten parancsára a talmudot magyarázni kezdte, de amikor rokona, Jézus próféta, akinél ő csak egy félévvel volt idősebb, evangéliumát kezdte hirdetni, akkor János is az új törvény szerint oktatott. Jánost ezért a zsidók megölték. Hánina teherbe esett. Uram — monda. — „Te, ki mindent hallasz és mindent tudsz, fogadd ezt a gyermeket, aki nem emberi módon fogantatott, szenteld meg őt szolgálatoddal.” Amikor a gyermek megszületett, rémülve látta, hogy az újszülött leány, pedig a leányt nem lehet Isten szolgálatának szentelni. Ezért felkiáltott: „Én Uram Istenem, ön leánygyermeket szültem, de ha már leány, legyen neve „Mária” és őt is neked szentelem és könyörgöm hozzád, hogy óvd meg őt az átkozott sátán minden gonoszságától, utódjaival együtt! A mindenható Istent „Hánina” e szavai meghatották és örömmel töltötték el. A leányka felserdült, nénje, Zakarjás felesége, gondjai mellett Amikor felserdült „Merjema” (Mária), elvonult egy rejtett helyre, hogy átöltözködjék. Amikor abban a kamrában tartózkodott, megjelent előtte Gábiel arkangyal

egy szépséges fiú képében. Mária természetesen nem tudta, hogy angyallal áll szemben és rémülten felkiáltott. „Istenem, védelmezz engem és Te távozzál, ha istentfélő vagy.” „Én az Isten küldöttje vagyok, hogy Isten parancsára hírt hozzak neked, hogy fenséges gyermeket fogsz szülni”. „Hogy szülhetnék én gyermeket, amikor férjem sincs és nem vagyok bukott nő?” „Az Isten parancsa ez — monda Gábiel, — előttem minden könnyű és ezért teszem ezt, hogy e gyermeket mindenhatóságomnak és kegyelmemnek zálogául küldjem el e világra, mert ilyen az én akaratom”. E szavak után az angyal az égbe szállt és megtörtént a csoda. Mária gyermeket fogant. A szülés előtt eltávozott hazulról, mert érezte a szülési fájdalmakat. Egy hatalmas pálmafa alatt telepedett le és érezte, hogy itt fogja gyermekét megszülni. Így imádkozott magában: „Bár csak Isten elvonná életemet és mindenki feledne el engem”. Ekkor egy égi hang szólalt meg: „Ne sírj, Mária, Isten melletted patakot fakaszt és a pálma friss gyümölcse fog téged táplálni. Egyél és igyál és légy boldog és bárkit láatsz az emberek között, hirdesd, hogy gyermeked Istentől van”. Megszülte gyermekét, karjára vette és az emberek közé ment. Amikor a zsidók meglátták a gyermekkel, megrágalmazták és így suttoztak. Az atyja tisztességes ember volt és anyja is mindenkor az erkölcs útján maradt, hogy vetemedhetett ő ilyen aljas dologra. „De Mária jelt adott nekik, hogy hallgassanak és felszólította őket, hogy kérdezzék meg a gyermeket. Nevetve felelték: „Hát hogyan fogunk mi egy pólyásgyermekkel beszélni” és ekkor megtörtént a csoda. A gyermek megszólalt: „Én Isten szolgája vagyok. Az Isten azért küldött a földre, hogy „Indzilt” (evangéliumot) hirdessek. Prófétaává tett és hatalmat adott nekem arra, hogy mindenütt jót cselekedjek. Megparancsolta nekem, hogy csak hozzá imádkozzak és belém lehelt nemes lelkét. Tehát addig, amíg élek, anyámnak csak dicsőségére válhatok, de nem válhatok szegényére, vagy gyalázatára. Isten védelme és a béke velem van születésem pillanatától fogva egész halálom órájáig és azért is fel fogok támadni”. A zsidók ezen a csodán annyira elámultak, hogy Mária rágalmazásától elálltak. De Máriát nem tudták megnyugtatni és egyik rokona kíséretében a gyermekkel Egyiptomba menekült. Ott a gyermekkel 12 esztendőn át maradt, ahonnan visszatérve, Názáretben telepedett le. Itt tartózkodott addig, amíg Jézus alejhisszalam elérte 30-ik életévét. Ami-

kor Isten parancsa szerint tanítani kezdte az evangéliumot és magyarázta a népnek az Isten törvényét és számos csodát téve, szemelláthatóan bebizonyult próféta-volta. És mégis csak 12 követője akadt, akiket a keresztények apostoloknak neveznek. Júdás kiszolgáltatta őt a hatóságoknak. A római jeruzsálemi kormányzóhelyettes ítélkezett felette, mert a néplazítással és törvényelleni izgatással vádolta. Ezért keresztalálra ítélték őt. Jézus alejhisszalam elrejtőzött és híveivel együtt egy házba vonult. Júdás és a zsidók kutattak utána, hogy elfoghassák. Egy este Jézus alejhisszalam magaközt hívta a 12 apostolt és a következőket mondta nekik: „Mielőtt a kakas háromszor kukorékol, egyik közületek el fog engem árulni és engem egy kis pénzösszegért el fog adni”. Júdás a 12 közül árulta el a zsidóknak, hogy Jézus hol tartózkodik. Egy nagy csapat elindult, hogy Isten prófétáját, Jézust, kézre kerítsék. Júdást, aki a 12 között tartózkodott, a pribékek Jézusnak gondolták, a helytartó elé hurcolták, aki Jézus próféta helyett Júdást ítélte halálra, őt ki is végezték és keresztre feszítették. Így a mindenható Isten megmentette prófétáját és Júdás elvette méltó büntetését. Jézus próféta törvénye gyorsan terjedt a nép között, mert apostolai az egész világon hirdették tanait. Jézus parancsára a világ minden tájára elszéledtek és terjesztették az igaz vallást. Azok, akik hittek Jézusban és elfogadták új törvényeit, elrejtöztek és titokban szolgálták az Istent, mert a hatóságok mindenütt üldözték őket. Mindennek dacára az új törvény a föld összes népei között gyorsan terjedt. Az új tan követői számos vezetőt és tanítót választott maguknak és 313 éven át a vallást annyira elterjesztették, hogy az új törvény mindenütt vezető vallássá fejlődött. Jézusnak igaz törvénye: az evangélium rövidesen változásokon ment át, mert számos hamis evangéliumot kezdtek hirdetni, ezért Jézus próféta követőinek vezetési kimondták, hogy csak négy evangélium érvényes és minden más törvény megsemmisítendő. Tekintettel arra, hogy Jézus alejhisszalam, csak három évig tanított e földön mint próféta és miután csak 12 apostola, illetve Júdás bűnhődése folytán, 11 követője volt, a törvényt csak kevesen hallottak közvetlenül tőle és ezért az evangélium magyarázatát és tantételeinek összeségét nem volt lehetséges véglegesen kidolgozni. Ezért az igaz evangéliumnak számtalan hibás magyarázata keletkezett. És minél tovább terjedt Jézus

próféta tana különösen olyan emberek között, akiknek előbbi vallása tanaival ellenkező irányban mozgott, a tiszta evangélium mindinkább megromlott különféle babonákkal és törvény ellenességekkel. A vallás terjedésének érdekében néhány fő elnázte ezeket az elváltozásokat, csak hogy a hívők minél nagyobb tömege térjen át Jézus vallására. Ez által Jézua próféta tiszta vallása idegen befolyás következtében kezdett keveredett vallássá változni. Leginkább megromtotta a tiszta törvényt a görög filozófia, úgy hogy néhány évszázad múlva Jézus alejhisszailam és az ő apostolai, már rá sem ismertek volna az eredeti törvényre. A hívők egy része a keresztet kezdte imádni, egy másik része képimádásra és szentek imadására vetemedett. Hatalmasáért hódítottak a képimádók (igonisták), akik kevésse különböznek a bálványimádóktól, akik ellen Isten kezdettől fogva elküldte prófétáit. Többen azt a tévhitet kezdtek vallani, hogy Isten nem egységes, hanem három személyből áll és hogy Jézus alejhisszalam, a nagy Isten bocsássa meg bűnüket, az Isten fia. Így történt, hogy aránylag rövid idő múlva az igazi vallás, amelyet a nagy próféták: Jézus, Mózes, Ábrahám és a többi próféták hirdettek, megromlott. „Szalavátulláhi alejhim edzmein”. Szükségessé vált, hogy az emberiség előtt újra kihirdetessék a törvény a maga ősi tisztaságában és egy új seriát alapítsa meg mind azt, amit az Isten törvényének állagát képezi és megmaradjanak Istennek azok az örökérvényű parancsai, amelyeket az Isten elejétől fogva kinyilatkoztatott. Ez az igaz seriát Isten „KITÁB”-ja elejétől fogva, mint maga az Isten, örökké való és ennek a törvénynek a hirdetésével a mindenható Isten kegye a mi Mohammed prófétánk alejhisszalam bírta meg.

Arábia és az arabok.

Tőlünk keletre hatalmas terület húzódik el: Arábia, vagyis, amint mi mondjuk (Arábisztán), tartományai: „Hedzasz”, „Jemen”, „Nedzd” stb. Hedzász legnagyobb városai Mekka és Medina. Arábisztán lakói az arabok. Az arab nemzet nemes és minden jó tulajdonsággal ékeskedő, de ezen jó tulajdonságok dacára abban a korban, amikor még a műveltség alacsony fokán állott, az erkölcstelenség és vallástalanság felbur-

jánzott közöttük. A bűnök hosszú sorát követték el, iszákosak, uzsoráskodók, szerencsejátékosok, erőszakosok voltak. Törzsekre oszlottak, akik örökös harcban álltak egymással. Egyikük sem volt képes magára vállalni a vezető szerepet. Egyik jellegzetes tulajdonságuk a túlzott érzékenység, i Előfordult, hogy állati viselkedést tanúsítottak, az is előfordult, hogy az atya gyermekét, (főleg leánygyermekét) élve eltemette. Az uzsoráskodás náluk annyira elfajult, hogy minden egyes törzsnek meg volt a fő uzsorása a „Kjába”, de élt közöttük néhány keresztény és zsidó is. Igazán szükségessé vált, hogy Isten prófétát küldjön közéjük, ki őket bűneikből felemeli és az erkölcs és a felvilágosodottság útjára vezeti. Miután a többi nemzetek is rossz útra tértek, Isten végtelen bölcsessége elhatározta, hogy ennek révén visszatereli az emberiséget az igaz útra. Az arabok, bár voltak hibáik, de velük született bőkezűségük és egyéb jótulajdonságaik folytán alkalmasnak mutatkoztak, hogy Isten akaratának hirdetőjévé váljanak a többi nemzet között is. Hozzájuk küldte Isten utolsó prófétáját „Mohammed-et alejhisszalatu vesszelám”. Az új törvény prófétája a szent Kjába helyén Mekkában, Jézus próféta születése után, az 57-ik év április havának huszadik napján „Rabiul avval” 12-én született meg, vasárnap este. Atyjának neve „Abdullá” volt, nagyapja „Abdul Mutallib” és ükapjáié „Hasim”, akik a „Kurejs” nemes nemzetségéből származtak és törzsfájukat Iszmail prófétára vezetik vissza. Amikor anyja „Ámina” megszülte a gyermeket, egy „Halima” nevű dajkára bízta. Atyja még születése előtt meghalt, úgyhogy, mint árva jött e világra. Hatéves korában anyja is meghalt és „Abdullah” nevű nagybátyja vette gondozás alá. Két év múlva nagybátyja is elhalt és „Ebu Tálib” rokonához került. Ez gondját viselte a gyermeknek és saját gyermekével felnevelte. De még ha nem is viselték volna gondját, a gyermek oly jó volt és eszes, hogy mindenkinek csodálatát keltette fel. Már kis korában mindenki láthatta, hogy kiváló ember fog válni belőle, aki az Isten prófétája fog lenni. Különösen előre látta azt egy „Baszra” városában lakó keresztény, akinek „Búkajra” volt a neve, aki Mohammedet akkor ismerte, mikor a rokonok 12 éves korában „Sámba” vezették. Jósága és eszessége miatt a gyermeket mindenki szerette és ezért nevezték el „mohammedul emin”-nek, ami azt jelenti, a hű Mohammed. Ezen jó

tulajdonságai folytán egy gazdag nő „Hatidza” reá bízta nyáját, hogy azzal Sámában kereskedjék. Amikor Hatidza megbízásából Samba indult, 23 éves volt. 25 éves korában azután feleségül vette Hatidzát és vele alapított családot. Amíg Hatidza élt, Mohammed alejhisszalam más feleséget nem vett el. Hatidza 6 gyermeket szült Mohammednek, 4 leányt és pedig „Fatima”-át, „Rukája”-át, „Zejneb”-et és „Umi Gülszum”-mot és két fiút „Abdulláh”-t és „Kászim”-ot. Előbb Mohammednek még egy fia született, „Ibrahim”, de ez nem volt Hatidza fia, hanem egy rabnőnek a gyermeke. Gyermekei még ő előtte haltak el. Fatima „Hazreti Álijá”-hoz ment nőül. Ő Mohammed után egy fél évvel halt meg. Ő volt mindenkor atyja kedvence.

Hatidze halála után Mohammed többször nősült és nejei közül „Ájisa „Abu Bekr” leánya és Hafza Hazreti Omár leánya voltak. Negyvenéves koráig Mohammed alejhisszalam, ép oly életet élt, mint a többi férfi, aki üzlettel foglalkozik. Abban különbözött az emberektől, hogy senkivel sem verekedett, -ellentétbe nem jött és minden cselekedete tiszta volt és senkit sem sértett meg és senkivel szemben nem követett el igazságtalanságot. Ellenkezőleg, bőkezűen gondoskodott családjáról és rokonairól, de még idegenekkel és különösen szegényekkel szemben is mindenkor bőkezűnek és segélyrekésznek mutatkozott. Amikor 40-ik életévét betöltötte, prófétává lett. Tudniillik megjelent előtte Istennek küldöttje az arkangyal „Dzebrail” (Gábriel) és kinyilatkoztatta előtte, hogy Isten őt prófétává választotta. Isten megparancsolta Mohammednek alejhisszalam, hogy törvényét a népeknek kihirdesse és pedig mind azt, amit Gábriel arkangyal megmagyarázott neki és amiről Mohammednek, mint Isten akaratáról szólt. Istennek küldöttje 3 éven át oktatta Mohammedet. Három év elteltével Mohammed tanuaival a nyilvánosság elé lépett. Legelsőként a „Dini Iszlámot” (Isten törvényét) Hatidza, Ebu Bekr és Ali radijallahu anhum fogadta el és követte őket a bölcs és tekintélyes emberek hosszú sora, akik mind bíztak az alejhisszalamban, akit az Isten prófétává avatott. Erre az is indította őket, hogy 40 éven át soha sem hallottak Mohammedtől hazugságot és nem találhattak bűnt vagy hibát sem cselekedeteiben, sem lelkületében. Mohammed maga soha sem prédikált, sohasem vitatkozott tudósokkal, mert ilyenek nem igen akadtak környezetében, a Dín és a seriát, az emberiség minden szükségletét

magába foglalja és törvényé vált. Ilyen a Korán, amelyet a legtudósabb elme sem képes megdönteni, ez másképp nem magyarázható, csak úgy, hogy ezt a törvényt maga az Isten nyilatkoztatta ki választott prófétája előtt. Ezt Mohammed követői elismerték, ezért hittek Mohammed próféta voltában. Történetek jelek és csodák, amelyeket az Alejhisszalam bemutatótt. És mégis eleinte igen kevesen bíztak Isten prófétájának küldetésében. Ennek az indoka az volt, hogy akadtak olyanok, akik nem akarták magukat az Alejhisszalamnak alávetni, aki sem gazdagságában, sem tekintélye révén nem tűnt ki. Ők féltették dicsőségüket és hatalmukat arra az esetre, ha a törvény, amely rájuk szállt, megváltozik. Mohammed megmagyarázta törvényeik értelmetlen voltát és rossz szokásaikat ostromozta. Akadtak megint mások, akik elzárkozottságukban és hanyagságukban nem akarták követni a prófétát. Mások ismét személyi érdekeiket Isten parancsa elé helyezték és nem akarták elhinni azt, hogy az ő nemzetségükből származó közönséges ember válhatnék Isten prófétájává. Mindezekért az Alejhisszalam tanai sok akadállyal találkoztak és a prófétának megszámlálhatatlan ellensége is támadt. Különösen, amikor a „Musrik”-et (pogányokat), akik bálványokat állítanak az emberiség elé, kezdte megtámadni azzal, hogy nemcsak az egy igaz Istent imádják, hanem bálványokat is. A támadások mind erősebbekké váltak. Akadtak, akik Mohamed prófétát alejhisszalam örültnek, csalónak, szemfényvesztőnek nevezték el. De a legközelebbi rokonai és hívei megvédték a prófétát és szülőhelyén Mekkában szembeszálltak az ellenségeivel. A támadások oly elkeseredetté váltak, hogy a próféta hívei a legnagyobb nyomorba jutottak és végül már falevelekkel és fűvel táplálkoztak, de az Alejhisszalam mindezeket a megpróbáltatásokat nyugodtan tűrte és rendületlenül folytatta munkáját, mert tudatában volt annak, hogy türelem és önfeláldozás nélkül eredményt nem lehet elérni. Azért sohasem szűnt meg az embereket Isten törvényének követésére buzdítani és szép szóval és a meggyőzés fegyvereivel a jó útra terelni, visszatéríteni. És minél inkább támadták az első „Hazret”-iket (Prófétákat), az első mohammedánok annál inkább ragaszkodtak az Isten által kinyilatkoztatott valláshoz és inkább elszenvedtek minden megaláztatást és üldöztetést, mintsem hogy a törvénnyel ellenkezésbe jussanak. Ami-

kor az üldöztetés tűrhetetlenné vált, sokan elköltözködtek Abessziniába „Hábesbe” és végül a próféta engedélyével vala-_y mennyien elköltöztek Medinába, mely költözködést „jetrib”-nek nevezünk. Az Alejhisszalam Mekkában 13 esztendő telt el és ezen idő alatt a legnagyobb üldöztetések között térítette a hitetleneket a „Din” követésére. A hívőknek igazi atyja volt. Lelkileg gondozta és istápolta őket és amikor ők Medinába vándoroltak, úgyszólván egyedül maradt Mekkában. Egy éjjel a pogányok körülfojták házákat és várták, hogy amikor kilép a szabadba» megölhessék. De aki Isten oltalmában van, azt a gonoszok el nem pusztíthatják. A próféta eltávozott házából és Isten kegyelméből ellenségei előtt láthatatlanná vált. Elment az „Abu Bekr” házába és vele együtt Medina felé igyekezett. A pogányok üldözőbe vették a menekülőket, de sehol sem tudták őket megtalálni. A két igaz elrejtőzött egy barlangba és ott-töltött 3 éjszakát. Innen ellenségeik közepette Isten különös „kegyelméből” elmenekültek és végül Medinába érkeztek, mely menekülést Mekkából Medinába „Hidzret”, „Hedzsra”-nak nevezzük. Ezzel az eseménnyel kezdődik az Iszlám időszámítás.

Amikor Mohammed alejhisszalam Medinába vándorolt, „Kubá”-ban, Medina közelében szállott meg. Itt építette az első „Dzami”-t (templomot). Medinában „Hazreti Halid Ébu Tijjub” házában szállt meg. Medinában is nyomban „Dzami”-t és ennek közelében saját magának és családjának hajlékot épített. Medinában csatlakoztak az Alejhisszalamhoz legigazabb követői, akik között természetesen voltak hívei, akik Mekkából vándoroltak ide. Medina népe örömmámorban úszott, hogy Isten prófétája falai közé jött és ezzel őket boldogította. Ottani és Mekkából ideköltözött hívei a legmesszébbmhenőleg tisztelték és becsülték. Mindenben segítségére voltak és elnevezték őket „Muhadziri” (jövevények)-nek, Medina népét ellenben „Enszar” és „Enszarijék”-nek (segítőknak). Medinában már a próféta érkezése előtt az igaz törvény gyökeret vert. Minden gyűlésre, vagy nagyobb vásárra elment Mohammed próféta és csatlakozásra szólította fel az arab törzseket és vezéreket. A Hedzsra előtt két évvel Medinából 6 tekintélyes vezető felkereste a Prófétát. Amikor visszatértek, magukkal hívták a próféta egyik emberét, akit a próféta azzal bízott meg, hogy a törvényt magyarázza és terjessze. Már egy év elteltével

egy újabb küldöttség, amely 12 személyből állott, érkezett és „Akabá”-nál — Mekkához közel — megfogadták, hogy a prófétát támogatják. A 3-ik évben 72 személyes küldöttség jött, amely között két nő is volt. Ezek is hitet tettek a próféta mellett. Így fejlődött lassan az iszlám vallás Medinában, még a próféta odaérkezése előtt. A prófétának Medinába való költözése után ez a város vált az Iszlám székhelyévé és innen kezdett terjeszkedni az egész világon. Hiába volt az ellenség minden erőlködése, az iszlám terjedését megakadályozni nem tudták. Tény, hogy a prófétának nagy munkát kellett végeznie, mert egyrészt az iszlámot kellett terjesztenie, másrészt a törvényt magyarázni és mindig jó példával kellett előljárnia. Továbbá védekeznie kellett az ellenséges támadások ellen. Az iszlám fejlődése során a hívők és a hitetlenek között összeütközésre került a sor, mint például „Bedra” és „Uhudnál”. A hegységeket árokkal vették körül és még Mekka meghódítása előtt „Hajben” és „Mutnál”, de ezeknél a harcoknál mindenütt az igaz hívők győzedelmeskedtek és ellenfeleiket megsemmisítették. A mondottakból kitűnik, hogy a prófétának sohasem volt nyugta és örökös veszélyek és felőrlő munka közepette tett eleget Isten parancsának és terjesztette az igaz vallást. Egy alkalommal arcán sebesült meg és ellenségei kiütötték fogát, de még akkor sem haragudott meg kinzóira; környezete arra akarta rábírní, hogy átkozza el a gonoszokat. De az Alejhisszalam így válaszolt: „Engem az Isten nem azért küldött, hogy elátkozzak, de arra, hogy mindent az igaz útra vezessek. Az én Istenem népemet arra az útra fogja téríteni, amelyen eljut üdvéhez!” Amíg Mekkában tartózkodott, szakadatlanul ki volt téve ellenségei támadásának és *nem nyugodtak* addig, amíg el *nem* üldözték. Medinában ellenben néhány tekintélyes zsidó halálos ellenségnek bizonyult. Tény, hogy a próféta olyan szerződést kötött velük, hogy ő és a mohamedánok velük nem fognak törödni és meghagyják őket vallásukban, feltéve hogy sem nyíltan, sem titokban nem akadályozzák meg az Iszlám terjedését. De a zsidók nem állták ezt a szerződést és később sok bajt okoztak a prófétának, amire Medinából kiüldözték őket. Medinában még a „Munafi”-kák említendők fel az iszlám ellenségei sorában, akik azt állították, hogy ők iszlamiták, de csak azért, hogy a mohammedánokat kihasználják és őket ellenségeiknél

eláruhassák. Ezek a Munafikák az iszlámnak a legnagyobb bajokat okozták, őmiattuk a legnagyobb óvatosságra kényszerült a próféta, mert velük szemben erélyesen nem léphetett fel, mert ők éppúgy, mint az igaz iszlámiták imádkoztak, bőjtöltek, elmondták a „Kelimei séhádet” és valamennyi iszlám-kötelezettségnek eleget tettek. Tehát külsőleg iszlámitáknak kellett tekinteni őket. Azért mindez nem törte meg az iszlám erejét. A Hedzsra után a 8-ik évben Mohammed próféta, alejhisszalam, megtisztította Mekkát és a szent Kjábát valamennyi pogánytól. A Kjábában 360 bálvány volt felállítva, amelyeket tűzre vetettek és megsemmisítettek. Mekkából küldte Mohammed próféta alejhisszalam leveleit az egész vidék vezetőihez, amelyekben felszólítja őket az Iszlám követésére. Ezek a következők voltak: Perzsia királya, a görög (bizánc) császár, Abesszínia uralkodója, Egyiptom fejedelme és két arab uralkodó. Mekka megtérítése után a nép tömegesen vette fel az iszlámot és követte az Alejhisszalam tanait. A próféta „Aszhábok”-kat (helytartóit) küldötte a néphez, hogy az iszlám tanait oktassák.

Tíz évvel a Hedzsra után Mohammed alejhisszalam, Medinából Mekkába vándorolt, amit „Hadzs-ul Vádiá” (zarándoklatnak) nevezünk. Ennél az alkalomnál az az öröm érte, hogy több mint százezer hívőjét láthatta. A zarándokokat a vallásban oktatta és tanácsokkal látta el. A jelenlévőknek meghagyta, hogy szavait és tanait azok között, akik otthon maradtak, terjesszék. Az egybegyűlt nép előtt kinyilvánította, hogy halála közel van és rövid idő múlva a másvilágra fog költözni. És amit mondott, be is következett és Istennek küldöttje Alejhisszalam Medinában elköltözött a másvilágra az „Áhíretbe”, életének 63-ik esztendejében. Az Alejhisszalamot saját házában, ugyanazon a helyen temették el, ahol kilehelte lelkét, mely szent helyet „Revdái Muttahará”-nak nevezzük. Mohammed halálának napja minden iszlámitának legszomorúbb emlékét képezi, mert szent prófétájuk körülből elköltözött, de ha a múló porhüvelyét vissza is adták az anyaföldnek, a próféta azóta ma és mindörökre minden iszlámita szívében él és védi övét. Röviden halála után követőinek száma elérte a milliót és ma a mohammedánók száma e földön megközelíti a 400 milliót. Az iszlám a világ végéig létezni fog és ha a jóságos Isten úgy akarja, igaz híveinek száma még szapo-

rodik. Azt az isteni kegyet kéri minden igaz iszlámita, hogy sohase térjen le arról az igaz útról, amelyet szent prófétája kijelölt népének, mert csak így közeledhetnek a vallásos és a világi tökéletesedés felé.

Mohammed alejhisszalam akkor hunyt el, amikor küldetését teljesítette. A halandók által meghamisított „Dint” megtisztította. Új seriátot (törvényt) adott, amely annyira tökéletes, hogy minden nemzetnek, minden időkre megfelel. Ha a mohammedán törvényt a világon mindenütt elfogadnák és szerinte élnének, a hajóknak és gondoknak, egyenlenségnek és gonoszságnak mindörökké vége szakadna, az emberek boldogan és megelégedetten élhetnének e földön. Mohammed törvénye a józan ész törvénye és rendelkezései figyelemmel vannak az emberek szükségleteire és természetére. Mohammed alejhisszalam mindazokat a bűnöket és erkölcstelenségeket, amelyek Arábiát elárasztották, megszüntette. Gyökerestől kiirtotta a bálványimádást és a többi vallástalan szokásokat. Törvényében kifejezésre juttatta mindazokat az erényeket, amelyekkel az igaz embernek fel kell magát ékesítenie. Ő véglegesen véget vetett az arab törzsek közötti vérengzéseknek és szívükbe plántálta a testvériséget és ember szeretetet. Szabályozta társadalmi életüket és az egyes törzseknek külön törvényt szabott, amelyet túllépni nem szabad; egyenlőséget teremtett közöttük, ledöntötte a születés, a rang és egyéb előnyöknek a válaszfalait. Tana azt plántálja az emberi lelkekbe, hogy csak a tudás és a munka az, ami által az egyik ember a másikkal szemben kiválóvá válhatik. ő az emberiség igazi fejlődésének nyitott utat, azért nemcsak követőivel, de az egész emberiséggel szemben soha el nem múló érdemeket szerzett.

A prófétának a mindenható Isten törvényt nyilatkoztattott ki a „Kurán”-t (Korán)-t. Gábriel arkangyal a Koránt fokozatosan, fejezetről-fejezetre közölte vele, úgyhogy 23 esz^tendeig tartott, amíg a teljes Korán elkészült. A Korán az emberiséget Istenhez emeli azáltal, hogy csodáit ismerteti, felfedi előttük végtelen jóságát és irgalmát, mely tulajdonságai miatt az Isten elvárja, hogy hűen szolgálják; feltárja továbbá előttük azoknak a népeknek a sorsát, akik Istennel és prófétáival ellenkezésbe kerülnek és nem hallgatják meg az általuk íródott isteni törvényt, felvilágosítja az embert az,

igazak és a hitetlenek és gonoszok sorsáról és azokról a jutalmakból és büntetésekről, amelyek őket nemcsak ezen, de a másik világon is, haláluk után, várják. Megismertette az emberekkel a mennyek gyönyöreit és „Gehennem” (pokol) irtózatosszenvedéseit, A Korán továbbá a vallásos gyakorlatnak alaptörvényeit is tartalmazza, az imádkozásra vonatkozó szabályokat és megszabja az embernek felebarátjával szemben való viselkedését. Végül megállapítja az ember kötelességeit és jogait. Végül a Korán a társadalmi életnek a szabályozására adja meg a törvényes rendezéseket. Pontosan megtaláljuk benne mindazokat a dolgokat, amelyek jók és nemesek és velük szemben azokat, amelyek rosszai és kerülendők. Megtáljuk az oktatást arra vonatkozólag is, hogy hogyan erősödhetünk meg a jóban és hogy szabadulhatunk meg a rossz tulajdonságoktól. Mohammed alejhisszalam mindazt, amit a Korán magában foglal, magyarázatokkal látta el, amelyeket „Szunnet”-nek nevezünk. A Korán és a Szunnet, az a két forrás, amelyből vallásunk: minden tételét meríthetjük és mindkettő alapja az ezen és a másvilágon való boldogulásunknak. Adja Isten, hogy egyikünk se térjen le soha az általuk megszabott útról!

Az első Kalifák Mohammed alejhisszalam után a „Hulefái Rasidin”-ek.

Amikor Mohammed alejhisszalam a másvilágra költözött* az iszlám világnak szüksége volt arra, hogy olyan vezért válasszon soraiból, aki Mohammed helyett átveszi a vezetést és gondoskodik vallási és világi szükségleteikről. Ezt a kérdést az iszlamiták me gis oldották és a prófétának általuk választott utódját „Hálifa” (kalifának) nevezték el.

„Ebu Bekr” Radijalláhu ánhu.

Az első kalifa Ebu Bekr (Abu Betkr) — Sziddik, — aki a próféta halála után azonnal átvette a hatalmat. Ő volt az Alejhisszalam legkedvesebb és leghűségesebb követője. Minden vagyonát az iszlám terjesztésére fordította. Az ő leánya

„Hazreti Ájisa”, Mohammed próféta legkedvesebb felesége. Abu Bekr Sziddik Radijálláhu ánhu, a legelső között volt, aki gondolkodás nélkül elfogadta az iszlámot és mint Mohammed áldozatra kész hívője, nemcsak leányát, Ajisát adta hozzá feleségül, de maga is minden erejével terjesztette az iszlámot és első gondja volt, hogy rögtön a próféta halála után Samba, amely a Bizantinusok kezében volt, sereget küldjön, hogy az ottani és Mohammed tanával ellenkező arab törzseket megfékezze és kényszerítse őket a „Zékjat” (élő állatokkal fizetendő adó) beszolgáltatására. Uralkodása alatt hamis próféták léptek fel. Abu Bekr seregei a lázadókat megsemmisítették és helyreállították a rendet és a békét. Amikor már az iszlám egész Arábiában győzedelmeskedett. Abu Bekr elhatározta, hogy az iszlám távolabbi ellenségeinek is megmutatja hatalmát és náluk is terjeszti a próféta vallását. Háborúkat viselt Perzsiával és a római birodalommal. Perzsiától elhódította „Irakot” (Mezopotámiát), azt a területet, amely a mai „Baszira és Bagdad” között fekszik. Utóbbtól elhódította Szíriát. Legkitűnőbb hadvezére, Halid ben Velid, radijálláhu ánihu, volt. A Hedzsra után a 13-ik esztendőben Szíriának fővárosa, „Damaszkus” is elesett, amelynek neve még ma is „Sám”. Abu Bekr 63 éves korában meghalt, uralkodása mindössze két esztendeig és néhány hónapig tartott. Ezen idő alatt az iszlámnak és Mohammednek mérhetetlen szolgálatot tett Abu Bekr. A Koránt, amelynek egyes részei bőrre és fadestékákra voltak feljegyezve, összefoglalta és ezt az összefoglaló törvényt „Muszháf”-nak nevezzük.

Omár el Faruk Radijálláhu ánhu.

Abu Bekr halála után a kalifátus a Hedzsra utáni 13-ik esztendőben „Omár el faruk” r. á.-ra szállt. Trónralépését Abu Bekr egy a legkiválóbb „Aszhabok”-kal írásban kötött szerződéssel biztosította. Omár a prófétánál, Abu Bekr után, első kegyben állt és leányát, „Háfzát” adta hozzá feleségül. Omárnak a nép előtt is nagy tekintélye volt, mert kitűnő, hadvezérnek bizonyult és a trónraléptekor az egész nép örömpeső szívvel fogadta a „Harami Serifbe”, a Kjába előtt.

Omár élelméjű, kiváló államférfiú és még Abu Bekr életében: is annak első tanácsadója, úgyszólván jobbkeze volt. De még a prófeta is szívesen, 'hallgatott tanácsára, amíg őlt. Kiváló tulajdonságaihoz tartozott páratlan igazság-érzete, egyenlően ítelt a gazdag és szegény, a rokon és idegen ügyében. A seriát dolgaiban kérlelhetetlenül szigorú volt és ezért Emirul Muminin (az igazhívők bírása) névvel tisztelték meg. Omar, Abu Bekr munkáját folytatta a hódítások terén is. Befejezte Szíria és egész Egyiptom, Tripolisz és Perzsia meghódítását. Trónralóptekor Szíriában fővezérének, Halid ben Vélid helyett Ebu-TJbejjede ben el Dzerák-ot nevezte ki fővezérül. Amikor Damaszkuszt meghódította, a sereg egyrészt Omár ben Ász alatt Palesztina ellen irányította, egy másikat Ubejde és Hadid ben Vélid alatt „HeraJkléjos”-szal (görög császárral) viselt háborút és sorba elhódította tőle a szíriai nagyvárosokat, „Hámot”, „Himst”, „Hálébet” stb. és rövidesen megtörte a bizantinusok hatalmát. Egy 3-ik hadsereget „Szád ben Ebi el vákkász” vezérlete alatt Perzsiába küldött. A legnagyobb ütközetet „Kád-Sziji”-nál vívta, ahol 5 napig százezer főnyi ellenséggel küzdött. Végül a perzsa sereg teljesen megsemmisült és még szent zászlajuk, a „Réfsz Kijávi-ján”, amelyen mérhetetlen drágaságok voltak, az iszlamiták kezébe került. Ez a Hedzsra utáni 154k esztendőben történt. A győzedelmes mohammedánok Perzsia fővárosát „Medaint” (Kataszifont) elfoglalták 7 havi ostrom után. Amíg az iszlám Perzsiával szemben ily fényes győzelmeket aratott, egy másik sereg Palesztinában haladt előre és elérkezett „Kudusz” (Jeruzsálem) falai alá, mely várost ostrom alá vett. Jeruzsálem lakói megígérték, hogy átadják a várost, ha a Kalifa személyesen jön és láthatják. Omár kalifa tehát odajött Medinából és a Hedzsra utáni 16-ik esztendőben bevonult Jeruzsálembe. A lakosságot ámulatba ejtette a Kalifa kegye és jósága, mert attól tartottak, hogy nem lévén iszlamiták, erőszakot és üldöztetést kell elszenvedniök, épp úgy, mint az előbbi idegen megszállók részéről. De a Kalifa, az igazságos, másvallású alattvalóival is ugyanúgy viselkedett, mint a híveivel szemben. Seregének megparancsolta, hogy a lakossággal szemben ugyanúgy viselkedjék, mintha azok is a Próféta igaz követői volnának. Omár mindenütt, ahol győzedelmesen haladt előre a Próféta zászlaja, mint valódi és páratlan mohammedán, tel-

jes vallásszabadságot engedélyezett, ami az egyik „Fermánjából” (parancs), amely a mai napig fennmaradt, világosan kitűnik. A Hedzsra után tizenhét évvel Omar Kalifa két új várost épített: Baszrát és Kjöfát. A Hedzsra utáni 19-ik esztendőben Omar ben Ász Miszrben (egyiptomi tartomány) küzdött, amelyet el is foglalt. Csak Alexandria állt ellen 7 hónapig. Vele Egyiptom utolsó része is az iszlamiták kezébe került. A Hedzsra utáni 20-ik évben a hódítás befejeződött. Ekkor alapított egy új város, „Kahire” (Kairó), amelyik ma is Egyiptom fővárosa. A Hedzsra utáni 21-ik évben mégegyiszer fellángolt a perzsiai ellenállás, de „Nehávend” városa mellett az iszlamiták döntő győzelmet arattak és Perzsia keleti részén Turkesztánig, nyugati részén pedig Tripolisz és Tuniszig jutottak. A Hedzsra utáni 23-ik esztendőben a dicső Omar Házréti kalifát egy Ébu-Lulú nevű gonosztevő, aki perzsa hadifogoly volt, a mecsetben meggyilkolta és a Kalifa 3 nappal 63-ik életévének betöltése előtt meghalt éppúgy, mint elődje, Abu Bekr. Tíz és fél esztendeig uralkodott és Abu Bekr mellé a „Révdái Mutáhhér”-ben temették el. A nagy Omárkalifa rendkívül egyszerű életet élt, táplálkozása kenyérből, aludttejből és szilvagyümölcsből állott és foltozott ruhában járt, „Radijálláhu ánhu”.

Oszmán ben Afan, Radijálláhu ánhu.

Omár kalifa halála után Oszmán ben Afan r. á-t választották meg kalifának. Oszmán azok közül való volt, akik mint a legelső vették fel az iszlámot és a prófétának kedves embere is volt. Nagy vagyonát legnagyobb részét a Din és a mohammedánok ügyének szentelte. A prófétának a veje volt és előbb „Hazreti Rukija” (Rukajja) és később „Umigulszum” volt a neve. miért is Zunnurejnek (két fényesség tulajdonosának) nevezték. Hozzávetőleg 12 évig uralkodott és uralkodása alatt a birodalom belügyei nem voltak a legrendezettebbek. 70 éves aggasztóként került trónra és egészsége már akkor is meg volt rendülve, másrészt, túlságosan jószívű volt. Rokonaitól nem tudott semmit sem megtagadni, mely jószágával sok lelketlen rokona visszaélt és őt önző céljaira használták ki. De az is latba esett, hogy az Iszlám nép már nem volt olyan, mint

Abu Bekr és Omar idejében, mert más nemzetekkel voltak keveredve, felvették azoknak rossz szokásait és főleg pénzgyűjtésre, a gazdagodásra fordították egész figyelmüket. Mindezt lázadások ütötték fel fejüket, különösen uralkodásának vége felé. A kalifának nem volt már elég erélye, hogy ezeket a lázadásokat elfojtsa és miután lelketlen ellenfeleitől börtönbe vettette, ott 70 napig sínylődött, végül megölték őt házában. A Korán olvasása közben fogták el és akkor esett el a gyilkos kéztől, amikor áhítatosan olvasta Isten Koránját. Hazréti Oszmán sorsa gyakran megismétlődik a túlságosan jószívű emberekkel, láthatjuk, hogy ez elől még Istennek prófétái sem vonhatták ki magukat, de a mindenható Isten a jólelkűséget a túlvilágon a „Dzennet”-tel jutalmazza és ott mindig igaz kárpótlást nyer azokért a bajokért és üldöztetésekért, amelyekben a gonoszok részesítették és akikre a túlvilágon Isten legsúlyosabb büntetése vár. Oszmán uralkodása idejében az iszlám nép ellenségeivel számos háborút viselt. Alig terjedt el Oszmán halálának híre, a görög császár, „Heraklejosz” hatalmas sereget vetett Sámába, hogy azt visszahódítsa. De Sám helytartója, Muavijje a támadó sereget tönkrewerte. A h. u. 27-ik évben ennek a Muavijjának érdeme, hogy flottát épített, amellyel Ciprus szigetét foglalta el. A kalifa parancsára ugyancsak „Muavijje” megtámadta Istambult (Konstantinápolyt) és ott a görögökkel nehéz harcokat vívott. A perzsák is szakadatlanul lázadoztak. De néhány vesztes csata után a felkelők mindenütt megsemmisültek. Oszmánnak a legnagyobb érdeme, hogy erélyes kiirtója volt az igaz Koránnal szemben felbukkanó hamis tanoknak. Ő semmisítette meg a „Muszhaf” (törvénymagyarázat) hamis magyarázatait, elpusztította azokat és azt a Muszhafát, amelyet Abu Bekr állított össze, leirattá és az egyes tartományokban elterjesztette. Házréti Oszmán r. á. a H. u. 35-ik esztendejében 82-ik életévében esett el gyilkos kéztől. Radijálláhu áííhu.

Házréti Áli, Radijálláhu áííhu.

A H. u. 35-ik évben, Házréti Oszmán után Házréti Áli lett a kalifa. Eleinte vonakodott a kalifátust elfogadni, de végül is sok rábeszélésre elfogadta azt. Házréti Áli Ebú Tálib fia volt és

Mohammednek unokája. Az iszlámot még gyermekkorában vette fel. Kiváló tulajdonságaihoz tartozott eszessége, higgadsága és fényes szónoki képessége. Nem volt olyan kérdés, amelyre a helyes választ rögtön meg nem adta volna. Bölcs mondásai és tanácsai oly népszerűekké váltak, hogy a mai napig is használják azokat. Hősiessége oly fokú volt, hogy a mai napig őt állítják föl a vitézség mintaképeül. Neje, a Pejgamber leánya, Házzréti Fatima volt, akitől két fia született és pedig: Házzréti Haszán és Házzréti Húzzéin r. á. Áli 4 évig uralkodott csupán, de mindazok a területek, amelyek fölött elődjei uralkodtak, nem voltak kezében, mert Sámnak kormányzója, Muavijje nem ismerte őt el kalifának és nyílt lázadással, fegyveresen ellentállt. Muavijje úgy vélekedett, hogy Áli nem méltó a kalifátusra, mert részrehajlónak tartotta őt az Oszmanli (Hasimijje) család kárára, mert az Umejje törzsnek ivadéka volt ópúgy, mint maga Muavijja is. Házziróti Áli ezzel szemben Muavijját tartotta ellenségének, mert nézete szerint az iszlám birodalom fölötti uralmat kétfelé osztani nem lehet. Ezért Alija és Muavijja között „Sájjfiun”-nál véres csatára került sor, ahol, sajnos, sok testvér-vér folyt el a harcmezőn. Alinak fölénye ellenfelei között nyilvánvaló lett volna, ha azoknak nem sikerült volna saját csapatai között elhinteni a bizalmatlanság magvát. Ennek következtében Áli kénytelen volt híveivel „Kjófá”-ba visszavonulni és Muavijja tovább uralkodott Sám fölött. Mintán Áli Kjófába visszatérése után kénytelen volt az ottani elégedetlenséget, a „Havaridzket”, vagyis „Haridzket” száműzni, hatalma mindinkább aláhanyatlott és Muavijja követőinek tábora nőttön nőtt. Ennek következtében Muavijja Kjófa és néhány kisebb tartomány kivételével úgyszólván az egész, Iszlám fölött uralkodott, kivéve Kjófát, amely hű maradt Alihoz. Házzréti Áli a H. u. 40-ik esztendőben, a Ramazán hó 17-ik napján, amikor a templomban imádságát végezte, életének 63-ik évében az istentelen „Ibn Buldzsem” gyilkos kezének áldozata lett.

Házzréti Alit az uralkodásban fia, Házzréti Haszán követte, aki azonban 6 hónap után a kalifátusról Muavijja javára lemondott. A lemondás után Muavijja az egész iszlám birodalom fölött átvette a teljhatalmat.

Hazreti Abu Bekr, Omar, Oszmán és Áli r. á.

Igazi Kalifák és a Prófétának valódi utódai voltak. Ezért őket „Huléfái Rásidin”-eknek, azaz Kalifáknak nevezzük, akik egyenes úton jutottak a kalifátusi hatalomhoz és az egyenes útról sohasem tértek le. Ez a négy kalifa volt az, akik követték a próféta utasításait és akik a tiszta iszlám alapján önzetlenül és megalkuvás nélkül uralkodtak. Legfőbb gondjuk az volt, hogy a világot a vallás áldásaiban részesítsék és mindenki békében, szabadságban és biztonságban élhessen. Nem ismertek különbséget az erős és gyenge között és az erőszakoskodókat súlyosan megbüntették. A törvényt is mindig csak a seriát, azaz az Isten parancsa szerint teljesítették, mert irányítójuk a Korán és a próféta parancsai voltak. Istenem mindnyájunk felett, add meg nekik legnagyobb jutalmadat!

Az Umejjek (Umevijek).

A Huléfái Rásidinok után az iszlám birodalom élére az Umejjek kerültek. Ez a család 91 éven át, azaz 41-től 132-ig a H. u. uralkodott. Ebből a családból 14 kalifa származott. A kalifáknak székhelye eddig Medina volt, az Umejjek uralkodásra jutása óta „Sam” (Damaszkus). A Huléfái Rásidinok az iszlámita vezetők és a nép akaratából uralkodtak, akik minden egyes kalifát választottak. Az Umejjidák és utána valamennyi későbbi mohammedán uralkodó az örökösödés jogán jutott trónra. Dinasztiájuk első képviselőjének Muavija kalifa tekintendő. A Huléfái Rásidinok egyszerűen éltek, nem laktak palotákban és mindenben egyenlőek voltak az iszlám többi vezetőférfiaival. Az Umejjidák ezzel szemben a legnagyobb fényt és pompát fejtették ki. Az első kalifák éjjel és nappal kíséret nélkül jártak, az Umejjidák hatalmas testőrséggel vétették magukat körül és ezzel őriztették palotáikat. Igaz, hogy az Umejjidák az iszlám birodalom határait hatalmasan kiszélesítették és ezzel nagy szolgálatokat tettek az iszlám ügyének. Nagy háborúkat viseltek és városokat, országokat hódítottak meg. Az ő idejükben az iszlám birodalom alattvalóinak száma meghaladta a 40 milliót. De bűnük az volt, hogy Házreti Alija leszármazottjait irgalmatlanul üldözték. Trón-

jukat féltették tőlük és kegyetlenségükkel örökös lázadásoknak hintették el magvát. Az Umejjidák családjából a legtekinélyesebb kalifák a következők voltak: I. Muavija és Omár az Abdul fia. Muavija ebből a családból az első kalifa volt és mint Sámnak helytartója még Háziréti Omár uralkodása óta fontos szerepet játszott a birodalomban, úgyhogy Háziréti Áli halála után elég erős volt arra, hogy kalifának hirdesse ki magát. Éleseszű és erélyes ember volt, bőkezűségével pedig magához édesgette a nemzet hatalmasait. Kétséget nem szenved, hogy mint uralkodó kiválóan és célszerűen intézte a birodalom ügyeit. Radiálláhu ánuh.

A H. u. 99-ik évben foglalta el a trónt Omár, Abdul Ázíz fia. Istenfélő és igazságos uralkodót kapott benne a birodalom. Az állam érdekét mindenekelőle helyezte és takarékosági intézkedései következtében a jólét a nagy birodalom minden zugában beköszöntött. Az ő intézkedései folytán eltörölték azt az istenellenes szokást, hogy a Member alkalmával a dzsamiában a hűdbe imádsága után elátkozták Háziréti Áli nemzetségét. Ennek helyébe elrendelte, hogy ugyanakkor a Koránnak Ájet szuráját kell elimádkozni. „Innel-láhé je muru bil ádlí”, ami annyit jelent mint: az Isten parancsa, hogy igazságosan Ítéljünk. Abdul Melik, az ugyanabból a törzsből származó egyik Kalifa idejében, egy birodalmi hadvezér, akit „Hadzsádsz”-nak neveztek, sok kegyetlenséget követett el, amiért is a „Hedzsádszi Zálím” nevet kapta. Megtöltötte a börtönöket és ezrével koncoltatta fel az embereket. De amilyen az erdő, olyan a vadja! Amikor az emberek istenfélők és jó tulajdonságokkal ékeskedők, az Úr nem állít élükre Hedzsádszokat! A Próféta Háziréti azt mondta: „Kjemá tekjunun juvelli álejkum”, ami azt jelenti, hogy amilyenek vagytok ti, olyan lesz az uralkodótok is.

Az Umejjidák nemzetségéből még meg kell említenünk első Vélidet, az Ábdul Melik fiát, aki szintén kitűnő uralkodó volt. Az ő uralkodása alatt meghódították Tatárországot, a Szindizeket, az Indusokat és Kitiát. Továbbá Endelószt, a mai Spanyolországot. Ékes cselekedetei közül jótéteményének emléke maradt fenn a mai napokig, különösen az, hogy ő volt az első kalifa, aki betegek és elmebetegek számára kórházakat állított föl. ő intézkedett, hogy a ragályos betegek elkülönítendők és külön járványkórházban áptoltassanak. Minden vak

Az Umevijje nemzetségből származó Kalifák.

Szám	A Kalifa neve, atyja neve	Mikor uralkodott	Uralkodásának tartama	Meddig élt	Megjegyzés
1. 2.	Első Muavija, az Abú Szufjan fia	41-től 60-ig a. H. U.	19 évig és 3 hónapig	78 évig	Egy verzió szerint 85 évig élt.
	Első Józid, a Muávije fia	60-től 64-ig a. H. U.	3 évig és 8 hónapig	38 évig	—
3. 4.	Második Maávija, a Jézid fia	64-től 64-ig a. H. T.J.	3 hónap	21 évig	Jóságos és istenfélő volt, de nem ismer- tette el a Hilafetet
	Első Merván, a Hákim fia	64-től 65-ig	10 hónap	65 évig	Egy verzió szerint 82 évig élt
5.	Ábdul Mólík, a Merván fia	65-től 86-ig	21 évig	60 évig	—
6.	Első Velíd, az Abdul Mélik fia	86-től 96-ig	9 évig és 8 hónapig	48 évig	—
7. 8.	Első Szulejmán, az Abdul Mélik fia	96-től 99-ig	2 évig és 9 hónapig	46 évig	—
	Omár Abdul-Áziz	99-től 101-ig	2 évig és 4 hónapig	39 évig	—
9.	Második Jézid, az Abdul Mélik fia	101-től 105-ig	4 évig és 1 hónapig	40 évig	—
10.	Második Huszám, az Abdul Mélik fia	105-től 125-ig	19 évig és 9 hónapig	54 évig	—
11.	Második Vélíd, a II. Jézid üa	125-től 126-ig	1 évig és 3 hónapig	40 évig	—
12. 13.	Harmadik Jézid, az I. Vélíd fia	126-től 126-ig	L _v , 6 ¹¹⁰¹¹¹¹¹	42 évig	—
	Ibrahim, az I. Vélíd fia	126-től 127-ig	2 hónapig	38 évig	j
14.	Második Merván, az I. Mehmed fia, az I. Merván unokája	127-től 132-ig	5 évig és 10 hónapig	63 évig	Himának nevezték ;

mellé egy vezetőt, a béna ember mellé ápolót rendelt. A tudósoknak fizetést adott és az utasok számára szállodákat épített. A forgalom emelésére kitűnő országutakat és csatornákat épített. Egyik leghatalmasabb és gyönyörű építkezése a „Damaszkuszi el Dzamiul Urna Evijje” mecset. Az összes Umejjida uralkodók között a legsötétebb emlékezetű: I. Józid, a Muávija fia. Nevét minden mohammedán csak irtózáttal mondja ki. Egyik legsötétebb cselekedete az volt, hogy Mohammed próféta unokáját, a „Fatima” leányától származó Házréti Huszeint r. a. „Kerbelée” várában fogságban tartotta és ott kivégeztette,

Abbászijje (Az Abbaszok).

Régi közmondás, hogy minden nappal után éjszaka jön. Nincsen olyan uralom, amely örökké tartana. Ebben a világban minden mulandó. . . . Csak az, ami az emlékezetben megmarad, lehet hosszúéletű. Miként az egyén, aki születik, előbb-utóbb meghal, épp úgy az uralkodó és a szolga, a gazdag és a koldus a világra jön és elmúlik. Ugyanez áll a népekre és a nemzetekre is. Minden mulandó, csak egy örök: az Isten.

Vannak emberek, akiknek születése, halála nem esemény a világ számára és elmúlásuk után senki sem tud róluk. Vannak ezzel szemben emberek, akiknek az élete küzdelmes és sok mindenfelé kiható. De még ezek is egy bizonyos idő elteltével eltűnnek és semmivé válnak. Azok, akik az emberiséggel jót cselekedtek, sohasem halnak meg, mert tovább élnek a népek és nemzetek emlékezetében. Az, aki ebben az életben Istennek tetsző életet folytatott, a másvilágon megkapja jutalmát. Vannak gonosztevők és erőszakoskodók is, akik hírhedségük folytán sokáig élnek az emberek emlékezetében. Van egy közmondás, amely azt mondja „A jónak híre messze elterjed, de a rosszé még messzebb”. Az utóbbi hírnevet az emberek átka és haragja kíséri és az ily hírnévtől óvjon meg bennünket a mindenható Isten. A nagy emberek (a gazdagok, a vezetők és a tudósok), több jót cselekedhetnek, mint bármilyen más ember. De ugyanez érvényes rájuk vonatkozólag, ha rosszat cselekesznek, mert az általuk elkövetett gonosztett szintén mélyrehatóbb, mint az egyszerű emberé és még haláluk után is káros kihatással van. Ezért van az, hogy a történelem csak a nagyok cselekedeteit jegyzi fel, de az is bizonyos, hogy a nagyok közül

is csak azokat dicsőíti és tartja örök emlékezetben, akik az emberekkel jót cselekedtek. A gonoszoknak pedig csak átkos emlékük marad fenn egy bizonyos ideig. Minden embernek kötelessége, hogy teljes erejével azon munkálkodjék, hogy a nagyok sorába jusson, de csak azoknak a nagyoknak sorába, akikről, az utókor hálával és szeretettel emlékezik meg. Ha bajban vagyunk és üldöztetéseket szenvedünk, gondoljunk mindig csak arra, hogy minden mulandó, de egy megmarad, a hálás utókor megemlékezése.

Az Umejjidák nemzetségének megszűnése után helyükbe az Abbaszidák léptek. Az Abbaszidák törzse Házzréti Abbasztói r. á. Mohammed unokaöccsétől származik... 524. évig, 132-től 656-ig a H. u. uralkodtak, ami az új naptárban 508 évnek felel meg. Székhelyük rövid ideig „Hasimije”, az előbbi Ámbár, azután Bagdad volt, mely várost 145-ben a H. u. még Ebu Dzáfer Elmanszur kalifa alapított és később, 255 esztendőn át, Egyiptomban volt székhelyük. Az Ámu és Hásimíá után Bagdadban székelő és e családból származó kalifák száma 37, az Egyiptomban uralkodóknak száma pedig 17. Első kalifájuk neve „Abbasz el Szufijan” volt (Esszefán annyit jelent „a vérengző”), mely nevet onnan kapta, hogy főleg családjá és az előkelőség számos tagját leölette, őt egy bizonyos Ebu Muszlim el Harászáni” emelte trónra, aki több lázadás folyamán kiirtotta az Umejjidákat és uralkodásra juttatta az Abbaszidákat. Az Umejjidák tiszta arab vérből származtak, amivel szemben az Abbaszidák, hogy magukhoz láncolják a nem arab származású népeket, más nemzetiségekkel keveredtek. Idegeneket helyeztek el a magasabb állami állásokba, sőt hatalmas nem arab hadsereget is tartottak. Idővel ez lett oka bukásuknak. Az Umejjidáknak az volt a szokása, hogy a Hudbát az imaház előtt ülve magyarázták és zászlajuk hófehér volt. Az Abbaszidák a Hudbát állva mondták el, amint az ma is szokás nálunk. Zászlajuk fekete volt és ők maguk is főleg fekete ruhákban jártak. Az Umejjidák keleti hódításaikkal terjesztették az iszlámot. Az Abbaszidák ezzel szemben mind a négy világtájban diadalra vitték zászlajukat. Az Abbaszidák alatt a birodalom a leghatalmasabb és legrettegettebb volt. Közülük valók a nagy kalifák Ebu Dzáfer el-Manszur a fia Muhammed el Mehidi, unokája Hárun Ál Rásid és El Mám un a Hárun fia. El Manszúr alatt behatóbban kezdtek

foglalkozni az egyházi tudományokkal és a vallásos könyveket kezdték kiadni (a Kitábokat). Az ő idejükben éltek a nagy imámok és pedig Abis Hánit, Imámi Malik, Szufján Szávri, stb. De uralkodásuk alatt a világi tudományok is hatalmas haladást mutatnak fel és számos könyvet idegen nyelvekre fordítottak át. A tudomány mezején való működést a későbbi kalifák, Muhammed el Mehdi, Hárun el Rásid és főleg El Mámun alatt tovább fejlesztették. Ezzel szemben a nem iszlamita népeknél a tudományok alacsony fokon állottak, sőt egész Európa a műveltség igen alacsony fokán állott. Ezért minden túlzás nélkül azt állíthatjuk, hogy a mohammedánok, akiknek ugyanakkor a tudósok egész serege állott rendelkezésre, a mai Európa tanítómesterei voltak.

Hárun El Rásid jószágáról és kiváló tetteiről köteteket lehetne írni. Az Abbaszidok az Umejjidák minden területét elvették, kivéve Endelóziát (Andalúzia). Ott az Umejjidák egy megmaradt sarja uralkodott, amely elkerülte az Abbaszidák üldöztetését és nem jutott rokonai sorsára. Ez az andalúziai állam a H. u. 138-ik évtől 423-ig állt fenn és bátran nevezhetjük a kultúra melegágyának. Az Abbaszidák hódításai alatt pedig az iszlám birodalom határai annyira kiszélesedtek, hogy az alattvalók száma elérte a 100 millió lelket.

Ezen öt évszázad alatt az iszlamita világ sok megrázkódtatáson, változáson és eseményen ment keresztül. A különféle szekták és eretnekek tömege lépett fel és tűnt ismét le; kisebb-nagyobb államok keletkeztek és szűntek meg, melyeknek a felsorolása nem képezi jelen munkám célját. Az abbaszidák uralmának a tatárok vetettek véget, akik évszázadokra elseperték és megsemmisítették a kultúrát és vadságuk és kegyetlenségüknek mérhetetlen nagyságú tanújelét adták. Bagdadban az abbaszidák nemzetségének utolsó kalifája „El Musztaszim Billáh” volt, akit a tatárok megöltek. El Musztaszim halála után Ahmed ben Záhir, akit El Muntaszir Billáhinak nevezünk, évenként át trónjavesztetten bujdosott, amíg Egyiptomba érkezett, ahol Egyiptom akkori uralkodója, „El Mélik Énzáhár” kalifának ismerte el. Amint már említettük, az Abbaszid nemzetségnek Egyiptomban 17 kalifája volt, de, ezek már inkább csak névszerint mondhatók kalifáknak, mert a Hudbában az ő nevüket nem említik az igaz hívők, de az állam ügyeire sem gyakoroltak befolyást.

A „Bagdadi” Abbaszia törzsből származó kalifák.

Szám	A kalifa és atyjának neve	Mikor uralkodott	Hány évig	Hány hónapig	Hány évet élt
1.	Abu Abbasz Abdullah Esszafát a Mohammed fia	132-től 136-ig	4	8	32
2.	Bbu Dzafar El Manszur a Mohammed fia	136-től 158-ig	22	—	63
3.	Muhammed el Mehdi, a Manszur fia	158-től 169-ig	10	2	43
4.	Musza el Hadi, a Mehdi fia	16 >-től 170-ig	1	1	25
5.	Harun Rasid, a Mehdi fia	170-től 193-ig	23	3	45
6.	Muhammed El Emin, a Hárún fia	193-től 198-ig	4	7	49
7.	Abdullah El Mámuo, a Hárún fia	198-től 218-ig	20	6	48
8.	Muhammed El Mutaszam Billáhi, a Harun fia	218-től 227-ig	8	8	48
9.	El Vászif Billáhi, az El Mutaszam fia	227-től v32-ig	5	9	36
10.	El Mutevekkil Alallahi, az El Mutasán fia	232-től 247-ig	14	9	41
11.	El Mutaszim Billáui, a Mutavekkil fia	2i7-től 248-ig	—	6	24
12.	El Mutaszim Billáhi, a Mutaszam fia	248-től 252-ig	3	9	31
13.	El Mutasz Billáhi, a Mutavekkil fia	252-től 255-ig	3	7	23
14.	El Muhteli Billáhi, az El Vaszk Billáhi fia	255-től 256-ig	1	—	39
15.	El Muhamad Alal lahi, az El Mutavekkil fia	256-től 279-ig	23	—	50
16.	El Mutazad Billáhi, az El Meofik ken el Mutavekkil fia	279-től 289-ig	9	10	46
17.	El Muhtáfi Billáhi, al El Mutazat fia	289-től 295-ig	8	7	31
18.	El Muktadir Billáhi, az El Mutazar fia	295-től 320-ig	25	—	32
19.	El ihir Billáhi, az El Mutazar fia	320-től 322-ig	1	9	52

Szám	A kalifa és atyjának neve	Mikor uralkodott	Hány évig	Hány hónapig	Hány évet élt
20.	Hl Eadi Billáhi, az El Muktadir fia	322-től 329-ig	6	10	32
21.	El Mutaki Billáhi, az El Muktadir fia	329-től 333-ig	3	11	60
22.	El Mutaki Billáhi, az El Muktafi fia	333-től 334-ig	1	4	46
23.	El Mutigan Billáhi, az El Muktadir fia	334-től 363-ig	29		63
24.	Ettáin Billáhi, az El Muttin fia	368-től 381-ig	17	9	69
25.	El Kadiru Billáhi, ben Iszhak, az El Muktadir fia	381-től 422-ig	41	3	„ '■ 86
26.	El Kaim bi Emrilláhi, a Kádir fia	422-től 467-ig	44	8	76 j
27.	El Muktadi Billáhi, ben Mohammed, ben Kaim fia	467-től 487-ig	19 26	5	39
28.	El Musztazhar Billáhi az El Muttadi fia	487-től 512-ig		—	44
29.	El Musztersid Billáhi, az El Musztazhar fia	512-től 529-ig	17	6	43
30.	Errasid Billáhi, az El Mustesid fia	529-től 530-ig	1 24	— j 66	
31.	El Muktafi li emril lahi, az El Musztazhar fia	530-től 555-ig		3 66	
32.	El Musztadzsid Billáhi, az El Muktafi fia	555-től 566-ig	10	1	48
33.	El Mutadij bi nurillah, az El Musztadzsid fia	566-től 575-ig	9	8	39
34.	Ennaszr Lidinilláhi, az El Musztadir fia	575 tői 622-ig	47		69
35.	Ezzahiru Bierilláhi, az Ennaszr fia	622-től 623-ig		1 9 j	52
36. 37.	El Musztansir illBáhi, az Ezzahir fia	623-től 640-ig	17	^ j	51
	El Mútaszam Billáhi, az El Musztan8zir fia	640-től 656-ig	16	11 1	47
				---.....-	

Az oszmánok (törökök).

Említettük, hogy az abbaszidák uralkodása idején számos államalakulat és kisebb fejedelemség keletkezett, amelyeknek nagy része eltűnt, vagy átváltozott. A nagyobb államalakulatok, az umejjidák, abbaszidák, fatimidák birodalma és Endelosz és Szeldzsukijje voltak, amelyekihez az apró fejedelemségek: Aglóbévijje, Szebuketegijje és a többiek járultak, amely utóbbiaknak száma körülbelül 30-ra emelkedett. A virágzás és elmúlás hozzávetőleg 687-ig a H. u. tartott. A VII. század vége felé egy hatalmas iszlám állam alakult ki, amely még ma is fennáll és Isten segedelmével a jövőben is sok évszázadon át fenn fog állni. Ez az államalakulat, amely sok változáson és megújódáson ment keresztül, remélhetőleg a jövőben vissza fogja nyerni a neki járó világtörténelmi szerepet és az Oszmán császárság (a mai Törökország), mint eddig iszlám dicsőségét és fényét az egész világon emelni fogja. Az oszmánok nevüket első államalapító uralkodójuktól, Oszmán Gázitól kapták, aki 726-ban a h. u. halt meg. Az oszmánli törzs egyik hajtása a bosnyák-hercegovinai mohamedánság, akik egybeforrta a szomszédos keresztény népekkel, annak dacára, hogy az anyanyelvük nem török és vér szerint sem nevezhetők törököknek. Meg kell állapítanunk, hogy a muzulmán törökök, vagy a török nemzet muzulmánjai közelebb állanak hozzájuk bárkinél, aki vérrokonuk, mert így rendeli el ezt nekünk a mi szent vallásunk. Hozzájárul még az is, hogy a török nemzet erős és nemes, megdöntött és szívós és vitézsége minden kétségen felül álló. Ezek a tulajdonságok alkalmassá tették arra, hogy keletkezésétől fogva mindenkor harcban állhasson és karddal a kézben kiszélesítse birodalmuk határait. Győzelmeik híre elterjedt az egész világon. Hatalmas szultánjuk II. Mehmed, akinek dicsőséges mellékneve, „Fátih” (a hódító) a h. u. 857-ik évben elfoglalta Isztanbult (Konstantinápolyt), amelyet az idők folyamán oly sok mohamedán uralkodó ostromolt. A Hódítónak jutott a dicsőség, hogy általa teljesültek Muhammed pejgamber alej-hisszalam szavai: „Utánam meg fogjuk hódítani Isztambult és dicsőséges lesz uralkodója és dicsőséges a mi seregünk!”

A legnevezetesebb oszmán uralkodók a következők voltak: A már említett második Mehmed szultán, a hódító, Jávuz

Az Oszmán törzsből származó kalifák:

Sorsz. Sultánok	Sorsz. Kalifák	A szultán, kalifa neve	Meddig uralkodott	Hány évig uralkodott	Megjegyzés
9.	1.	Szelim Javaz szultán	918-926	8	Vitéz, harcias volt, sok tartományt meghódított, az őszes mohamedánok egységustetésének volt a megalapítója.
10.	2.	Sulejman Kánun szultán	926-974	48	A hófő után a legdicőségesebb Osman uralkodó. Sok tartományt meghódított, új törvényeket alkotott, azért Kánun (Törvényhozónak) nevezik.
11.	3.	II. Szelim szultán	974-982	8	Három hónapig és 4 napig uralkodott, de 4 év múltán újra trónra jutott.
12.	4.	III. Murad szultán	982-1003	21	—
13.	5.	III. Ahmed szultán	1003-1012	9	—
14.	6.	I. Ahmed szultán	1012-1026	14	—
15.	7.	I. Szultán Musztafa	1026-1027	1	—
16.	8.	II. Oszmán szultán	1027-1031	4	—
17.	9.	IV. Szultán Murad	1032-1049	17	—
18.	10.	Ibrahim szultán	1049-1058	9	—
19.	11.	IV. Mehmed szultán	1058-1099	41	—
20.	12.	II. Szulejmen szultán	1099-1102	2	—
21.	13.	II. Ahmed szultán	1102-1106	4	—
22.	14.	II. Musztafa szultán	1106-1115	9	—
23.	15.	III. Ahmed szultán	1115-1143	28	—
24.	16.	V. Mehmed szultán	1143-1168	26	—
25.	17.	III. Oszmán szultán	1168-1171	3	—
26.	18.	III. Musztafa szultán	1171-1187	16	—
27.	19.	I. Abdul Hamid szultán	1187-1203	15	—
28.	20.	III. Szelim szultán	1203-1223	19	—
29.	21.	IV. Musztafa szultán	1223-1223	—	Csak 3 hónapig uralkodott.
30.	22.	II. Mahmud szultán	1223-1255	32	Adínak hívták, az Oszmán császárság megalapítójának tekintette magát és ő emelte hadseregét európai színvonalra
31.	23.	I. Abdul Medzsid szultán	1255-1277	22	—
32.	24.	I. Abdul Aziz szultán	1277-1298	15	—
33.	25.	V. Murad szultán	1298-1298	—	3 hónapi uralom után detronizáltak.
34.	26.	II. Abdu Hámid szultán	1293-1327	32	—
35.	27.	V. Mehmed Re-ad szultán	1327-1336	10	—

Szelim szultán és Szulejman Kámm (a törvényhozó), II. Mehmed, a hódító, meghódította a mai Bosznia-Hercegovinát, mely országok 400 éven át állottak az oszmánok uralma alatt. Szelim Szultán (Jávuz) az első oszmán szultán, aki kalifa lett. A h. u.-ni 918-ik évében jutott trónra és 926-ban halt meg Hedzsászbán. Az utolsó abbaszid kalifától elhódította Egyiptomot, akit El Mutevekkil álálláh III.-nak neveztek és aki ünnepélyesen elismerte őt kalifának és átadta neki a próféta Bmánetjeit (szent birodalmi jelvényeit), a szent zászlót, a kardot és a jogart. Ezek a birodalmi jelvények még ma is Törökországban őriztetnek. Két évtizedig visszamenőleg a Hiláfet az oszmán császárok kezében volt.

Első Szelim szultán kalifáig összesen 8 szultán uralkodott és pedig a következők: Oszmán szultán, uralkodott 26 évig, meghódította Brusszát. II. Orkán szultán, uralkodott 35 évig, meghódította Romániát. I. Murát szultán, uralkodott 30 évig. Bajazid Jirdirüm szultán, uralkodott 14 évig, Timur Lenk tatár kán rabságába esett, utána a szultán trónja 11 évig üresedésben volt. Mehmed Cselóbi szultán, uralkodott 8 évig, az Oszmán császárság második megalapítójának tekinthető. II. Murát szultán uralkodott 30 évig. Hódító Mehmed szultán, uralkodott 31 évig. Bajazid szultán, uralkodott 32 évig. Őt követte az uralkodásban Szelim szultán.

V-ik Mehmed Resád után még két kalifa uralkodott, akikről jelenleg nem akarunk megemlékezni, mert róluk az újabb történelem ad majd felvilágosítást. Ezzel az oszmán szultánok és kalifák kora végétért és a mindentudó Istennek akaratától függ, hogy ki fog a kalifák trónjára lépni. Még csak azt akarjuk megjegyezni, hogy egy évtized óta a mohammedán világ kalifa híján van.

Befejezés.

A mondottakból kitűnik, hogy Istennek utolsó próféta-küldöttje a. s. nemcsak az egy igaz vallást hirdette, de oly törvényeket is hozott, amelyek az embereknek egymáshoz való viszonyát, az állami és társadalmi élet minden megnyilvánulását rendezi a mohammedán hívő számára. Mindezek a Koránban foglaltatnak. A próféta után az említett törvényeknek keresztülvitele a kalifák kötelessége volt, akik ezt meg is tették a nép tudósainak és vezetőinek tanácsadása mellett. A vallás és a többi törvények oktatójául az Ulemákat, azaz hitoktatókat rendelték ki, akiknek kötelességévé vált, hogy a vallás és erkölcs tisztaságára ügyeljenek és a népet ily irányban kioktassák. A próféta Pejgamber alejhimusszalam mondja, hogy az ő örökösei az Ulemák.

Isten prófétáinak halála után akadtak sokan halandók, akik hibásan magyarázták az egy igaz vallás tantételeit és a tiszta vallásba oly elméleteket vontak be, amelyek a törvénnyel ellenkezésben állanak. De a mindenható Isten az ő ígérete szerint törvénykönyvét: a Koránt megóvta minden megváltoztatástól és az a mai napig változatlanul a régi maradt és ilyen fog maradni az ítélet napjáig. A Korán és vele együtt a „Szunnet” minden cselekedetünk irányítója (a próféta a. s. tanításainak és cselekedeteinek története). Az élet viszontagsága közepette mindenkor a Koránból és a Szunnetből méríthetjük mindazt, amit cselekednünk kell és legelső kötelességünk alávetni magunkat szent törvényeinknek. A Korán és Szunnet magyarázatában esetleg felmerülő ellentétek, ha tiszta szívből és jó lélekből történtek, nem árthatnak sokat. Az egyedül igaz vallás az embernek boldogságot és jólétet biztosít ezen és a másvilágon. De, hogy az ember ezt elérhesse,

sohasem szabad letérnie a jó útról. Az oly népek, vagy egyének, akik letérnek a vallás útjáról, majdnem mindenkor boldogtalanok ezen a világon, de egész biztosan elkárhoznak a másvilágon. Csak gondoljunk arra, hogy mennyi szenvedést okoz az embereknek a mértéktelenség, a feslett élet, mennyi szenvedés származik a szerencsejátékokból, a hazugságból, a lopásból és erkölcstelenségből, stb. Gondoljunk csak azokra a bajokra, amelyek az emberiséget azokért a cselekedetekért érték, amelyek a vallás által tiltva vannak, mennyi gyűlölet, mennyi tülekedés, mennyi erőszak, mennyi igazságtalanság és megnemértés. Tekintsük csak azokat az államokat, amelyek eltávolodtak a vallástól és látszólag jólétben és boldogan élnek, de ha közelebről vizsgáljuk a boldogságukat, mindenkor láthatjuk, hogy csak egy elenyésző kisebbség élvezi a javakat és a nagy tömeg boldogtalan és nyomorult. Gondoljunk az iszlám dicső múltjára, gondoljunk a Huléfái Básidinok birodalmára, az Umajjidák idejére *keleten és nyugaton*, az Abbaszidák bagdadi uralmára, mily felemelő kép tárul elénk. És látjuk, hogy amikor a vallás gyakorlata ellanyhult és az iszlamiták a bűn útjára léptek, minden irányban beállott a hanyatlás. Látjuk, hogy az Abbaszidák uralma alatt apróbb államok és fejedelemségek keletkeztek és ezek vitték bele az egységes mohammedán birodalomba a széthúzás szellemét, mert ez a szétmorzsoltság nemhogy segítette volna a hozzátartozókat, sőt ellenkezőleg örökös ellentétekbe és harcokba keverte őket. Lebegjen szemünk előtt az a történelmi példa, hogy hányszor fordultak forrongó és elégedetlen államocskák a hatalmas oszmán birodalomhoz, hogy segítsék őket testvéreik eltiprásában. Sőt még azt is láthatjuk, hogy ellenkalifák csak önző okokból szöveteztek másvallású népekkel a saját államuk ellen. A nagy mohammedán világbirodalom összeomlását csak egyedül az egyenlenség, egyes vezetők Önzése, erőszakoskodása és igazságtalansága okozta. És mindezek a cselekedetek a szent vallás ellen elkövetett súlyos bűnök. És látjuk, hogy egyedül a bűn az, amely minden nemzetet megront. Hála a mindenható Istennek, az igazhívő mohammedánok kezdenek észretérni és visszatérnek a mindenható igazságos Istenhez és minden igaz mohammedánnak buzgó imával kell fordulnia Allahhoz, hogy a régi dicsőség és ragyogás újra visszatérjen az igazhívő mohamedán világba.

Minden ember első kötelessége, hogy társadalmi és magánéletében mindenkor a vallás törvényének vesse alá magát és mindenkor jó példával járjon elől. Ha így gondolkozunk, egészen bizonyosan megtalálja minden egyes ember és az összesség is a haladás és a boldogság útját!

(Budapest, 1934 július.)

Szubhane rabbiké rabbil izzeti amma jeszifune ve szelamun alél murszelin Velhamdu lilláhi rabbil álemin!

Budapest, 1935 június hó.